ZIEMEĻLATGALES LAIKRAKSTS

Vaduguns

Otrdiena ● 2012. gada 2. oktobris ● Nr. 76 (8375)

CENA abonentiem Ls 0,33
tirdzniecībā Ls 0,38

Izstāde Vēršukalnā 4.

Foto - E.Gabranovs

Orķestris "Balvi". Sestdien Gulbenē pirmo uz skatuves aicināja orķestri "Balvi", kas koncertu iesāka ar Pētera Butāna "Pateicības korāli Latvijai". Vidzemi modelēšanas koncertā pārstāvēja pūtēju orķestri "Smiltene" un "Tālavas taurētājs" (Rūjiena).

Izspēlē Dižkoncertu

Sestdien Gulbenes kultūras namā Latgales kultūrvēsturisko novada programmu, kas būs skatāma 2013.gada jūlijā XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētkos, prezentēja Balvu Kultūras un atpūtas centra pūtēju orķestris "Balvi" virsdiriģenta Egona Salmaņa vadībā. Piesakot mūsu mūziķus, pasākuma vadītāja Astrīda Kēniņa uzsvēra, ka orķestris "Balvi" ir lielākais un diženākais valstī. Kā nu ne, ja Gulbenē uz skatuves kāpa vairāk nekā 70 mūspuses talanti.

2013. gada 6. jūlijā Doma laukumā notiks lielākais pūtēju orķestru nozares pasākums Dziesmu svētkos – Dižkoncerts ar devīzi "Novadu stāsti", kas ilgs sešas stundas. Dižkoncertu paši mūziķi vērtē kā svītu ar piecām daļām, kurā uzstāsies Zemgale, Latgale, Kurzeme, Vidzeme un Rīga. Pūtēju orķestru eksperte A.Ķēniņa atklāja, ka Doma laukumā gaidāmi vairāki pārsteigumi, piemēram, pirmo reizi programmā skanēs tikai latviešu komponistu mūzika - oriģinālskaņdarbi, aranžējumi un tautasdziesmu apdares. "Tāpat mēs šobrīd strādājam pie ieceres, lai izveidotu īpašu kustību partitūru," viņa piebilda.

Latgales novada virsdiriģents un pūtēju orķestra "Balvi" vadītājs E.Salmanis Dižkoncerta modelēšanas koncertus, tostarp sestdien notikušo Gulbenē, vērtē kā iespēju vēl rūpīgāk un kvalitatīvāk sagatavoties gaidāmajiem Dziesmu svētkiem: "Virsdiriģenti pēc modelēšanas koncertiem sanāks kopā, lai izanalizētu, kas ir izdevies un pie kā vēl jāpiestrādā." Jautāts, kā sākusies jaunā sezona orķestrim "Balvi", virsdiriģents atzina, ka jebkurš sezonas sākums nav viegls. "Paaudžu maiņa diemžēl nekad nebeigsies, jo jaunieši absolvē vidējās mācību iestādes un uzsāk mācības augstskolās. Tas ir kā no sirds izplēst gabalu – sāp, kamēr pieaudzē jaunu. Un šis process nekad nebeigsies, tas ir bezgalīgs," secina E.Salmanis.

Balvenietis Kristaps Kroičs ir viens no orķestra dalībniekiem, kurš šogad uzsāka mācības Rīgas Tehniskajā universitāte. Viņš sestdien Gulbenē spēlēja althornu un pastāstīja, ka labprāt spēlē un spēlēs orķestrī, kaut arī objektīvu iemeslu dēļ nevar apmeklēt mēģinājumus: "Ļoti vēlos būt kopā ar draugiem Dziesmu svētkos, jo sajūtas, ko tur iegūstu, nav vārdos aprakstāmas." Līdzīgās domās bija arī Indulis Laicāns, kurš studē Daugavpils Universitātē. Viņš solīja būt kopā ar savu orķestri nu jau savos ceturtajos Dziesmu svētkos. Tincināts, vai Induli ieraudzīsim arī TV šovā "Dziedošās ģimenes" kopā ar māsām, jaunietis atsmēja, ka viss ir iespējams. Jaunākā orķestrī ir Una Kuģeniece (10 gadi) no Tilžas. Viņa ir to mūziķu vidū, kura vēl nekad nav spēlējusi Dziesmu svētkos. "Tos gaidu ar ļoti lielu nepacietību - man patīk spēlēt flautu, man patīk mūzika," teica meitene. Izmaiņas mācību gada sākumā piedzīvojusi Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkne Dita Kaša. Viņa palepojās, ka saksofona altu nomainījusi pret saksofona baritonu. "Ar lielāku instrumentu vieglāk spēlēt," paskaidroja jauniete. Jāpiebilst, ka aptaujātie mūziķi bija vienisprāt, ka ir lepni par Latgali, par orķestri "Balvi". "Mēs visu varam!" viņi apgalvoja.

E.Gabranovs

Laba ziņa

Izcīna divus kausus

Balvu Sporta skolas sporta deju dejotājiem veiksmīgas izrādījušās sestdien notikušās LSDF kausa izcīņas sacensības "Mārtiņrožu laiks" Rīgā. E4 klasē godalgoto 2.vietu un kausu izcīnīja Dagnis Ločmeļs un Dinija Zača, bet 3.vietu un kausu ieguva Dāvis Karavoičiks un Anete Vigule.

Slikta ziņa

Pietrūkst uzņēmības

Pagaidām Balvos nav nosiltināts neviens daudzdzīvokļu nams, kaut gan šāda iespēja joprojām pastāv. Balvu novada pašvaldības speciāliste Valentīna Fedulova zina teikt, ka oktobra nogalē Balvu Kultūras un atpūtas centrā notiks kārtējais bezmaksas informatīvais seminārs par atbalsta saņemšanu daudzdzīvokļu māju siltināšanai. Vistālāk māju siltināšanas jautājuma risināšanā Balvos pavirzījušies tikai daudzdzīvokļu nama Teātra ielā 4 iedzīvotāji, kuri gaida atbildi, vai tiks atbalstīts viņu projekts.

Interesanta ziņa

Apkuri vēl nepieprasa

A/S "Balvu enerģija" informē, ka līdz vakardienai apsildei Balvos pieslēgtas pirmsskolas izglītības iestādes "Sienāzītis" un "Pīlādzītis", arī abas Sociālā dienesta mājas, Tālākizglītības un cilvēkresursu centrs, veikals Raiņa ielā 56. Tāpat jau ilgāku laiku pilsētā apsilda baseinu. Pagaidām apkurei nav pieslēgta neviena dzīvojamā māja, jo no iedzīvotājiem nav saņemts šāds lūgums. Uzņēmuma valdes priekšsēdētājs A.Zāģeris bilda, ka kurināmā noteikti pietiks līdz Jaungadam, taču parādniekiem vajadzētu pacensties samaksāt savus parādus.

Nepalaid garām

Darbosies zupas virtuve

Ar šodienu Balvos, Brīvības ielā 47, darbosies zupas virtuve, kas atvērta ar biedrības "Ritineitis" gādību. Tās pakalpojumi domāti trūcīgiem, maznodrošinātiem iedzīvotājiem, pensionāriem un cilvēkiem, kuriem šodien klājas grūti. Silto maltīti varēs nobaudīt turpat uz vietas vai arī paņemt līdzi savā traukā.

Nākamajā Vadugunī

● **Apbalvo gada skolotājus**
Svētki pedagogiem

● **Lieli, sārti, kārdinoši**
Par ko priecājas Viļakas puses ļaudis

ISSN 1407 - 9844

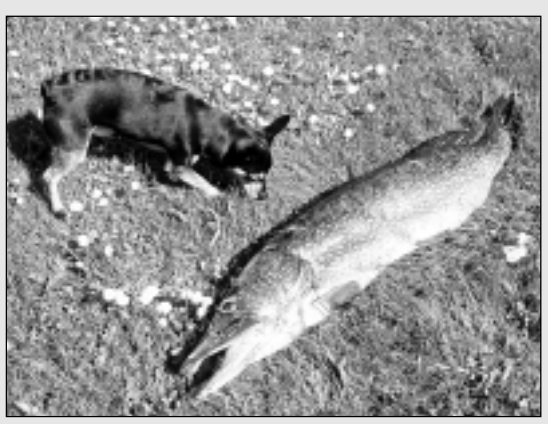

Sagādā sunim pārsteigumu.

9. lpp.

Olimpiskajā dienā startē trīs komandas.

7. lpp.

Vārds žurnālistam

Ar smaidu sejā izlasīju par Francijā valdošo sociālistu vienošanos par nākamā gada budžeta projektu. Tas paredz ne tikai mērķtiecīgi samazināt izdevumus par 36,9 miljardiem eiro, bet arī ieviest supernodokli jeb bagātnieku nodokli - ar 75% likmi aplikt iedzīvotāju ienākumus, kas gadā pārsniedz miljonu eiro (0,7 miljonus latu). Tiesa, miljonāru īpašnieku skaits Francijā nepārsniedz 10% no visu iedzīvotāju kopskaita. Tomēr, manuprāt, tas ir lielisks piemērs visām neizlēmīgo valstu valdībām, kā ieekonomēt līdzekļus, vēl vairāk nesamazinot budžetu sabiedrībai tik ļoti svarīgajās nozarēs kā veselības aprūpe, izglītība un citās sfērās. Turklāt šāds pie varas esošo cilvēku solis paver ne tikai plašākas iespējas uzkrāt naudas līdzekļus, bet arī lielākajai sabiedrības daļai kalpo kā sociālās vienlīdzības žests, ka *naudas maisi* neatšķiras no bēdu sagrauztas, pie baznīcas ubagojošas večiņas. Tikmēr tepat, Latvijā, valdošā kliķe *plātās* par veiksmīgu izrāpšanos no bezdibeņa, lai gan plaisa starp bagātajiem un nabagajiem, šķiet, lēnītēm, bet soli pa solim turpina maršēt triumfa gājienu. Kā Jums šķiet, kāda būtu Latvijas bagātnieku reakcija, ja no gada ieņēmumiem viņiem atstātu mazāk nekā trešo daļu? Interesanti. Līdz mūsu zemei ziņas par protestiem Francijā pagaidām, šķiet, nav atnākušas.

Artūrs Ločmelis

Latvijā

Iznomā zemi ar narkokarteli saistītai kompānijai. Rīgas brīvosta nomā piešķīrusi papildus zemes gabalu kompānijai, kas pieder divām ofšoru jeb ārvalstīs reģistrētām firmām. Raidījums "Nekā personīga" vēsta, ka viena no ofšoru amatpersonām saistīta ar Meksikas narkokarteļa naudas atmazgāšanu. Likumā paredzēts, ka brīvostai nepieciešams pārbaudīt kompāniju patiesos īpašniekus, kurām iznomāta zeme. Nedz Rīgas brīvostas valdes locekļi, nedz arī ostas policijas drošības dienests to nav izdarījuši, uzsverot, ka tas ir Ekonomikas policijas un tiesībsargājošo iestāžu kompetencē.

Pieprasīta mākslīgā apaugļošana. Mātes un bērna veselības programmā paredzētajam valsts finansējumam mākslīgajai apaugļošanai pieprasījums ir daudzkārt lielāks nekā paredzēts. Potenciālo pacientu skaits, kuri pieteikušies palīdzībai, būtiski pārsniedz valsts iespējas. Šogad Mātes un bērna veselības uzlabošanas programmā pieejams 1,1 miljons latu. Tas paredzēts ne tikai neauglības jautājumu risināšanai, bet arī papildus izmeklējumu ieviešanai grūtniecēm. Tāpat ginekologiem un vecmātēm par grūtnieču aprūpi palielināta samaksa, tādējādi veicinot privāti praktizējošu mediķu piesaisti valsts apmaksātajā grūtnieču aprūpē.

Saņem kinofestivāla galveno balvu. Latviešu režisora Jura Poškus filma "Kolka Cool" ieguvusi galveno balvu Sanktpēterburgas Starptautiskajā kinofestivālā. Ironiskā komēdija vēsta par jauniešu dzīvi Kurzemes ciematā un tā veidota melnbaltā formātā. "Kolka Cool" pirmizrādi piedzīvoja 2011.gada decembrī, kļūstot par pērnā gada trešo skatītāko filmu pašmāju kinoteātros. Sanktpēterburgas Starptautiskais kinofestivāls notiek pirmo reizi un pasākuma organizatori cer, ka nākotnē tas spēs konkurēt ar Maskavas Starptautisko kinofestivālu.

Miris komponists Uldis Stabulnieks. Sestdien, 27.septembrī, Rīgas Svētā Jēkaba katedrālē pulcējās vairāk nekā 200 cilvēku, lai atvadītos no mūžībā aizgājušā dziedātāja un komponista Ulda Stabulnieka. Mūziķis 66 gadu vecuma pēc ilgstošas slimības nomira 27.septembrī. U.Stabulnieks 1965.gadā bija viens no karavīru ansambļa "Zvaigznīte" dibinātājiem, no 1969. līdz 1988.gadam – Latvijas Televīzijas un radio estrādes un vieglās mūzikas orķestra koncertmeistars, savukārt laika posmā no 1970. līdz 1980.gadam komponists vadīja Latvijas Filharmonijas ansambli. U.Stabulnieks savā radošajā darbā guvis arī vairākas atzinības. 1973.gadā mūziķis bija Monako Starptautiskā džeza kompozīciju konkursa laureāts, 1995.gadā - Lielās mūzikas balvas saņēmējs, savukārt 2011.gadā ieguva Atzinības krustu.

(Izmantoti materiāli no interneta portāliem www.tvnet.lv, www.apollo.lv, www.delfi.lv)

Aktuāli

Iespēja sevi pierādīt jaunā amatā

Pagaras diskusijas kārtējā Viļakas novada domes sēdē aizvadītajā ceturtdienā notika, izskatot jautājumu par Viļakas Jauniešu iniciatīvu centra vadītāja iecelšanu. Pirms tam bija izsludināts konkurss, un uz šo amatu pretendēja četri jaunieši. Deputāti noklausījās visu pretendentu prezentācijas, un balsojuma rezultātā izšķirās, kuram no diviem veiksmīgākajiem piešķirt iespēju ieņemt konkrēto amatu.

Novada deputāte, Izglītības, kultūras un sporta nodaļas vadītāja Sarmīte Šaicāne atklāj, ka, viņasprāt, konkursu jauniešu iniciatīvu centra vadītāja amatam varētu arī nerīkot. Šo kandidatūru varētu apspriest un izvēlēties Viļakas Valsts ģimnāzijas vadība, jo ideju par centra izveidi izvirzīja ģimnāzija. Tā kā iepriekšējā novada domes sēdē kāda deputāte tomēr izteikusies par konkursa nepieciešamību, deputāti šo priekšlikumu atbalstījuši, un notikusi konkursa rīkošanas kārtības un kritēriju izstrādāšana. Informācija par iespēju pieteikties vakancei publiskota elektroniskajos saziņas līdzekļos. Viļakas novada dome izsludināja vakanci Viļakas Jauniešu iniciatīvu centra vadītāja vietai un aicināja konkursantus iesniegt dokumentus līdz 19. septembra pēcpusdienai. Prasību skala bija visai augsta. Pretendentiem jābūt augstākajai izglītībai un arī trīs svešvalodu – angļu, vācu, krievu - zināšanām. Deputāte S.Šaicāne nenoliedz, ka šoreiz prasību "latiņa" bijusi pacelta visai augstu, taču to pieprasa šodienas dzīve. Jauniešu iniciatīvu centram savā darbībā nāksies īstenot projektus, veidot sadarbību ar svešvalodās runājošiem cilvēkiem, iespējams, doties uz ārvalstīm, tādēļ valodas vismaz sarunvalodu līmenī būtu jāpārvalda.

Ar novada domes deputātiem sēdes noslēgumā tikās visi četri vakancei pieteikušies jaunieši – Sintija Strapcāne, Madara Jeromāne, Artjoms Kokorevičs un Oļegs Sokirka. Katrs no viņiem uzrunāja deputātus un pastāstīja savu redzējumu, kādu viņi iedomājas jauniešu iniciatīvu centra darbību un redz savu vietu tā vadībā. Tā kā konkursa kritēriji pieprasīja svešvalodu zināšanas, konkursa rīkotāji vēlējās tās pārbaudīt praktiski. Šim nolūkam pēc S.Šaicānes ierosmes bija uzaicinātas valodu ekspertes - vācu valodas skolotāja Tamāra Mihačova un novada domes darbiniece Vineta Zeltkalne, kura pārvalda angļu valodu. Pēc pirmās pretendentes uzklausīšanas vairāki novada domes deputāti pēkšņi izrādīja noliedzošu reakciju, iebilstot pret šādu publisku jauniešu eksaminēšanu. S.Šaicāne laikrakstam atzina: "Iespējams, katram deputātam, iepazīstoties ar pretendentu CV, radās savs viedoklis par to, kurš varētu būt jauniešu iniciatīvu centra vadītājs. Trīs pretendenti anketās bija uzrādījuši, ka viņiem ir svešvalodu zināšanas, un divi no viņiem arī ļoti labi saprata un spēja atbildēt uz svešvalodās uzdotajiem jautājumiem, bet ceturtais pretendents to nespēja. Viņam krievu valoda bija dzimtā valoda, angliski viņš nesaprata un pat latviešu valodā runāja, skatoties pierakstu lapā."

Foto - A.Kirsanovs

Iecelta jaunā amatā. Madara Jeromāne patlaban strādā Rīgā, taču atzina, ka vēlas pārmaiņas savā dzīvē, tādēļ iespēju strādāt Viļakā uzņem ar lielu prieku. Arī skolas laikā, mācoties Viļakas Valsts ģimnāzijā, viņa bija darbīga un sabiedriska jauniete. Centra vadītājas atalgojums pirms nodokļu nomaksas būs 299,07 lati.

To, ka prasība zināt svešvaldodas nebūt nav pārspīlēta, atzina arī viens no jauniešiem, teikdams, ka šāda centra vadītājam mūsdienās noteikti ir nepieciešams zināt svešvalodas un jāspēj būt daudzpusīgam. Pēc visu četru kandidātu noklausīšanās deputāti atzina, ka divi no viņiem konkursa kritērijiem neatbilst. Tālākai izvēlei palika divi – Madara un Oļegs. Ar balsu vairākumu par Viļakas Jauniešu iniciatīvu centra vadītāju izvēlēta Madara Jeromāne. Centram telpas jau ir iekārtotas Viļakas Valsts ģimnāzijas pagrabā, atliks tās pilnveidot un izvērst turpmāko darbību.

M.Sprudzāne

Notikums

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā atklās izstādi Miķelim Bukšam

5. oktobrī pulksten 15 Latvijas Nacionālās bibliotēkas Izstāžu zālē (K.Barona ielā 14, 2. stāvā) atklās izstādi "Latgolys dvēselis tulkam Mikeļam Bukšam 100", kas ļaus palūkoties uz Latgales kultūras vēstures un valodas pētnieka Miķeļa Bukša devumu Latgalei plašākā kontekstā.

Miķelis Bukšs (1912-1977) ir viens no izcilākajiem latgaliešu kultūras pētniekiem un sabiedriskajiem darbiniekiem, kurš strādājis pie latgaļu valodas un vēstures pētniecības. Dzīvodams trimdā Zviedrijā, viņš izdevis 17 zinātniskās grāmatas latgaliešu valodā, saglabājot un sekmējot valodas attīstību arī ārpus Latvijas robežām.

Latgales kultūras darbinieki atzīmē Mikeļa Bukša 100. dzimšanas dienu daudzveidīgās izpausmēs. Autora dzimtajā ciemā - Viļakas novada Plešovā - izveidota un no jauna atklāta jauna piemiņas vieta izcilajam tautas dēlam. Rēzeknes izdevniecība atkārtoti izdevusi autora galveno darbu "Latgaļu atmūda", tāpat arī ievērojamajam simtgadniekam bija veltīts īpašs sarīkojums 3. Pasaules latgaliešu salidojumā Rēzeknē. Tapusi izstāde "Latgolys dvēselis tulkam Mikeļam Bukšam 100", ko veidojuši trīs sadarbības partneri: Balvu Centrālā bibliotēka, Latgales Kultūrvēstures muzejs un Latvijas Nacionālā bibliotēka. Katras šīs institūcijas krājumos ir unikāli materiāli, no kuriem izveidota saturiski un vizuāli pievilcīga izstāde. Tā no Latgales Kultūrvēstures muzeja atceļojusi uz Latvijas Nacionālo bibliotēku un pēc tam būs apskatāma Balvu Centrālajā bibliotēkā. Paredzēts, ka izstādes turpmākais ceļš vedīs uz Baltinavu, Viļakas novada bibliotēku un citiem Latvijas novadiem.

Izstādē apskatāmas Miķeļa Bukša vēstules, fotogrāfijas un grāmatas, viņa līdzgaitnieku – Alberta Pleiša, Konstantīna Poča, Vladislava Luoča – atmiņas par ievērojamā latgalieša dzīvi un darbību, kā arī videomateriāli par M.Bukša dzīvesbiedres Janīnas Bukšas pēdējo viesošanos Latvijā 20.gs. 90.g.

Izstāde "Latgolys dvēselis tulkam Mikeļam Bukšam 100" apskatāma LNB Izstāžu zālē no 5.oktobra līdz 10.novembrim.

Beāte Knikste

Vai bērnudārzos jāpopularizē grāmatas "Todien, kad Kārlis bija Karlīna" un "Todien, kad Rūta bija Rihards"?

Viedokļi

Bērnu intereses atstātas novārtā

SANDIJA SALAKA, TV raidījuma un vecāku apvienības "Māmiņu klubs" veidotāja

Publiskajā telpā izskan asi kristīgo organizāciju un demokrātisko un liberālo vērtību, kā arī dzimumu līdztiesību aizstāvju viedokļi, savukārt bērnu intereses atkal ir aizmirstas. Jāteic, ka tā bijis vienmēr, jo par bērniem strīdas organizācijas un lemj ministrijas, bet bērnu vecākiem neviens neko nejautā. Manā ģimenē mīlestība starp tēti un mammu nav slēpjama lieta. Bērni zina, ka vecāki ir tuvi, apskaujas, dala glāstus gan viens otram, gan arī saviem bērniem. Brīvība un atvērtība sarunās ir vērtība. Tikai tāpēc, ka mums mājās kā dabiska ikdienas dzīves sastāvdaļa ir atklātas sarunas, es neiebilstu, ja skolā vairāk stāstītu par dzimumu atšķirībām, lomām, vērtībām, veselību un seksualitāti. Protams, bērnam saprotamā valodā. Esmu pārliecināta, ka skolā, kur mācās mans vecākais bērns, šādas lietas izstāstītu bez lieka uztraukuma, tādēļ mani diez vai interesētu, kādas grāmatas mācību procesā skolotāja izmantotu. Ja rastos iebildumi, skola noteikti uzklausītu vecāku viedokli. Savukārt mans četrgadīgais dēls tikko uzsāka apmeklēt bērnudārzu. Viņš vēl knapi māk kājās uzvilkt zābakus un satraukuma dēļ pat aizmirsis, kā jāēd zupa. Viņu bērnudārzā visvairāk interesē kāmis un šinšilla. Nespēju iedomāties, ka viņam varētu interesēt dzimumu lomu maiņas vai arī vēlme iejusties Noriņas, vienas no grāmatas varonēm, ādā. Manuprāt, viņš nesaprastu Labklājības ministrijas izdoto grāmatu. Turklāt brīdi, kad viņam radīsies pirmais jautājums par meiteņu atšķirībām no zēniem, es ar vīru to dabiski un atbilstoši mūsu ģimenes vērtībām izstāstīsim. Tādēļ nekādā gadījumā nevēlos, lai mans bērns mācās pirmsskolas izglītības iestādē, kas vienpersoniski lemtu par to, kādas vērtības, caur reliģiskiem rituāliem vai liberālas seksuālās audzināšanas, jāpasniedz bērniem. Tajā pašā laikā, protams, atbalstītu veselības mācības kursa ieviešanu ar metodiskiem materiāliem, izglītojošām videofilmām un interaktīviem testiem, kas bērniem palīdzētu izprast gan savu ķermeni un veselību, gan arī attiecības ar vienaudžiem. Diemžēl Latvijā trūkst politiskās gribas, līdzekļu un stingri nosprausta mērķa, tādēļ ir sajūta, ka notiek fragmentāras aktivitātes. Piemēram, dažādu bukletu, grāmatiņu izdošana, plakātu izdrukāšana vai nelielas informācijas ievietošana ministrijas mājas lapā.

Dažkārt nav skaidrs, kura no ministrijām par kādu ar bērniem saistītu jautājumu atbild. Piemēram, kāda saistība ar bērnu audzināšu skolās ir Veselības ministrijai un Labklājības ministrijai? Vai šie jautājumi visos līmeņos Izglītības ministrijas kompetencē? Tāpat nav saprotams, kādēļ par bērnu traumatismu informē Labklājības ministrija, bet ar šāda veida kampaņām nenodarbojas Veselības ministrijas pārstāvji! Kamēr izglītības sistēmā neatradīsies vieta normālai veselības mācībai, tad līdz galam neizplānotas un vecākiem neizskaidrotas kampaņas radīs tikai liekas problēmas, un bērni, kā vienmēr, neko daudz no tā neiegūs.

Visbeidzot, velkot paralēles ar grāmatā rakstīto, jāteic, ka no savas bērnības kā superīgāko rotaļu atceros kāpšanu kokos, šaušanu ar bultām un futbola spēlēšanu. Arī pamētāties ar kastaņiem uz kaimiņu puikām bija interesanti. Ar lellēm nespēlējos, bet izaugu par tipisku, tradicionālu sievieti, kurai patīk gatavot ēst un ikdienā tērpties kleitās.

Viss atkarīgs no pieaugušajiem

LARISA ŠĻUNCEVA, Balvu pamatskolas sociālo zinību skolotāja

Par šo tēmu runāju ar dažām mammām, kuras audzina bērnus līdz piecu gadu vecumam. Viņuprāt, bērni grāmatā rakstīto, iespējams, uztvertu kā pasaku. Šim viedoklim jāpiekrīt, jo bērni, kuri apmeklē bērnudārzu, iepazīstas ar dažādu autoru pasakām un šajā dzīves periodā izdzīvo tā dēvēto pasaku dzīvi.

Domāju, šī nav pirmā un pēdējā grāmata, kur tiešā vai netiešā veidā apspriestas sabiedrībai jūtīgas tēmas. Viss atkarīgs no tā, kā skolotāji un bērnu vecāki bērniem izskaidro grāmatā rakstīto. Ja vecāki lasāmvielu uztver mierīgi, tad bērni rīkojas tāpat. Savukārt, ja pieaugušie mēģina šausmināties un izrādīt pārsteigumu, tad arī bērni seko vecāku piemēram. Atceros, pirms desmit gadiem vēstures mācību grāmatā bija rakstīts, ka Krievijas carienei Katrīnai II bija mīļākais. 5.klases bērni jautāja, ko nozīmē mīļākais? Skolotājs bērniem nezināmo vārdu mierīgi, viņiem saprotamā veidā izskaidroja, un viss bija kārtībā. Jāpiebilst, ka skolā bērniem katru gadu no 1. līdz 9.klasei jāapgūst sociālo zinību mācību priekšmets, kur māca par sabiedrību, ģimeni, tajā dzīvojošo cilvēku lomām, kā arī par zēnu un meiteņu atšķirībām. Savukārt, sākot ar 7.klasi, bērniem ir mācību kurss "Es un mana identitāte", kad skolēniem jāmācās atšķirt zēnu un meiteņu lomas. Līdz 7.klasei bērni par seksualitāti parasti neinteresējas.

Uzskatu, ka ap grāmatu saceltā ažiotāža ir tikai un vienīgi tā dēvētās raganu medības, tādēļ Labklājības ministres demisijas pieprasīšana ir pārspīlēta. Tajā pašā laikā latvieši nereti piekopj apšaubāmu praksi, kad bez iepriekšējām diskusijām pārņem ārvalstu pieredzi un cenšas to dažādās sfērās automātiski realizēt Latvijā. Iespējams, kādam rodas jautājums, ja reiz Dānijā, kur autori sarakstījuši grāmatu, atļauts runāt un rakstīt par jebkuru tēmu, kādēļ gan tā nevarētu būt arī Latvijā? Tomēr tā darīt nedrīkst.

Viedokļus uzklausīja A.Ločmelis

Balvu novada domē

13.septembra sēdes lēmumi

Piedalīsies projektu konkursos

Deputāti atbalstīja lēmumu par dalību projektu konkursā un līdzfinansējuma nodrošināšanu projektam "Tautu tērpu iegāde Vīksnas pagasta deju kopai "Piesitiens""; projektam "Skatuves tērpu aksesuāru iegāde Kubulu pagasta deju kolektīviem"; projektam "Ziemeļlatgalei raksturīgu tautu tērpu sastāvdaļu iegāde vidējās paaudzes deju kolektīva "Pāris" tautu tērpu nokomplektēšanai"; projektam "Pakalpojumu kvalitātes uzlabošana Balvu Centrālās bibliotēkas bērnu literatūras abonementā"; projektam "Tautiskais krekls kā materiālās kultūras sastāvdaļa Tilžas pagasta etnogrāfiskā ansambļa un jauktā kora darbībā"; projektam "Elektroietaišu mācību laboratorijas izveide uzņēmējdarbības prasmju un kvalifikācijas līmeņa paaugstināšanai"; projektam "Atbalsts sporta attīstībai Tilžā"; projektam "Sporta aktivitāšu daudzveidības nodrošināšana Bērzpilī"; projektam "Rotaļu laukuma izveide Balvos, Ezera ielā 42A"; projektam "Rotaļu laukuma izveide Balvos, Tautas ielā 4A"; projektam "Kora tērpu izgatavošana senioru jauktajam korim "Pīlādzis""; projektam "Etnogrāfisko tautu tērpu izgatavošana Balvu novada Vectilžas pagasta jauniešu deju kolektīvam"; projektam "Ziemeļlatgales tautu tērpu izgatavošana tautu deju kolektīvam "Purenīte""; projektam "Mūzikas instrumentu iegāde Tautas pūtēju orķestrim "Balvi""; projektam "Aprīkojuma un informācijas tehnoloģiju iegāde Balvu novada pašvaldības aģentūras "Ziemeļlatgales Biznesa centrs" sniegto pakalpojumu pilnveidošanai un dažādošanai novada iedzīvotājiem un uzņēmējiem"; projektam "Skatuves tērpu iegāde Balvu KAC jauktajam korim "Ezerkrasts"" un projektam "Aprīkojuma – informāciju tehnoloģiju un programmu iegāde Balvu Bērnu un jauniešu centram".

Atbalstīs materiāli

Deputāti atbalstīja ierosinājumu par papildus materiālo palīdzību Balvu novadā dzīvojošajām ģimenēm ar bērniem, bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem – brīvpusdienas un 20 latu pabalstu mācību līdzekļu iegādei.

Nosaka sarkanās līnijas

Noteica Dārza ielas sarkano līniju platumu: posmā no Ezera ielas līdz Brīvības ielai - 16 m; posmā no Brīvības ielas līdz Sporta ielai – 12 m; posmā no Sporta ielas līdz Pļavu ielai - 6 m.

Piešķir līdzfinansējumu

Projekta atbalsta gadījumā nolēma piešķirt līdzfinansējumu biedrībām "Mans patvērums" projekta "Atpūtas zonas izveidošana aktīvai novecošanai un paaudžu solidaritātei" īstenošanai, un biedrībai "Vienlīdzība" projekta "Pansionāta "Balvi" ezera krasta labiekārtošana", nodrošinot līdzfinansējumu no Balvu novada pašvaldības 2013.gada pamatbudžeta līdzekļiem 250 latu apmērā katrai. Nolēma piedalīties projektu konkursā, izstrādājot projekta iesniegumu "Aprīkojuma – informāciju tehnoloģiju un programmu iegāde Balvu Bērnu un jauniešu centram". Projekta atbalsta gadījumā nodrošinās līdzfinansējumu Ls 608,66, tai skaitā projekta līdzfinansējumu Ls 183,80 apmērā no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām un neattiecināmās izmaksas Ls 386,16 apmērā.

S.Karavoičika

Re, kā!

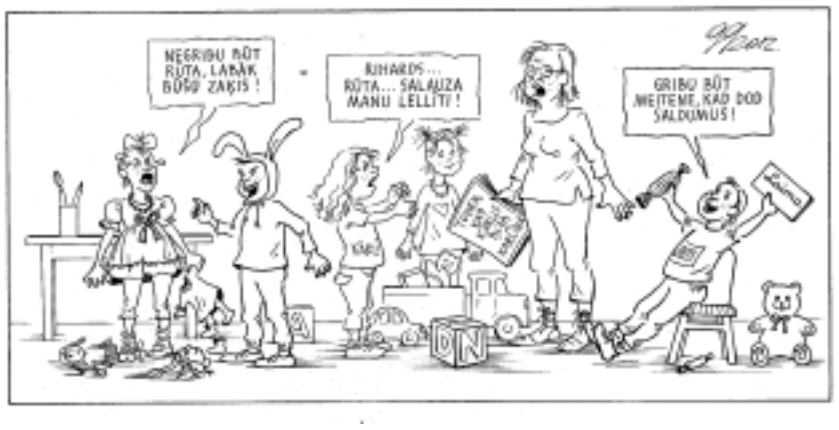

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

www.vaduguns.lv

Vai bērnudārzos jāpopularizē grāmatas "Todien, kad Kārlis bija Karlīna" un "Todien, kad Rūta bija Rihards"?

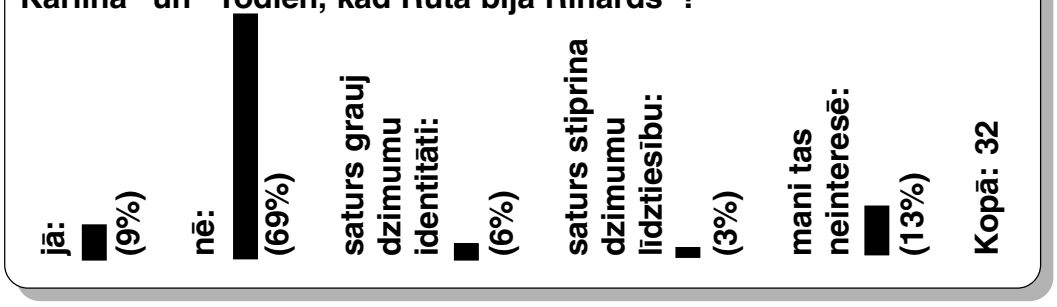

Cep pankūkas un vāra putru

Viļakas novada muzejā "Vēršukalns" aizvadītās piektdienas pēcpusdienā notika rudens pasākums, kurā cepa baltmaizīti, kartupeļu pankūkas un vārīja klimpu putru.

Ļoti interesanta bija rudens augu un dārzeņu izstāde, kuru veidoja vietējo ciemu iedzīvotāji. Izstādē rudens veltes bija izlikuši Inita un Juris Sprukuļi no zemnieku saimniecības "Vārpinieki", Anna un Jānis Strupkas no saimniecības "Rudenieši", Henriks un Mārīte Pitkeviči no saimniecības "Klintskalns", Emerita un Rihards Pranckuni no saimniecības "Rijnieki", Valentīna Krēmere no Svilpovas ciema "Pienenītēm", Linda un Andrejs Mieriņi no saimniecības "Rūči", Antoņina Kaļiņina no saimniecības "Priedītes", Aija un Pēteris Supes no "Mežsargu" saimniecības Garstērdeles ciemā. Muzeja vadītājs un pasākuma organizators Aldis Pušpurs uz izstādi bija atnesis pat irbeņu ogas! Andrejs Mieriņš ar dēlu Emīlu bija atveduši lielu un skaistu Flandrijas trusi, kas vienā būrī draudzīgi sadzīvoja kopā ar jūrascūciņu. Daudz interesentu bija pie maizītes krāsnī likšanas un ārā ņemšanas, kartupeļu rīvēšanas un klimpu vārīšanas. Noslēgumā Aldis Pušpurs visiem dārzu kopējiem pasniedza dāvanas - Andreja Mieriņa gatavotās "Vēršukalna" muzeja krūzītes, kuras rotāja maizes cepējas Annas Strupkas fotogrāfija.

Vienojas kopdziesmai. Dziesmu "Pie Dieviņa gari galdi..." nodziedāja visi klātesošie kā pateicību, ka ar Dieva svētību raža izaugusi, jau salikta apcirkņos un nobaudīta, un mierīgu sirdi var gaidīt ziemu.

Prasmi apguvis no mātes. Staņislavs Dupužs uz atspolītes uztina diegus aušanai un tam kā senos laikos izmantoja vērpjamo ratiņu.

Audzē arī pupiņas. Aija no Garstērdeles ciema demonstrēja pelēkos zirņus un piecu šķirņu pupiņas, ko audzē gadu gadiem. Aijas dārzā izaudzis arī 820 gramus smags burkāns, bet Čili pipariņus saimniece audzē istabā uz palodzes.

Uz pannas čurkst kartupeļu pankūkas. Tās cepa pēc sajūtas, ar mīlestību un apgrieza tieši tad, kad viena puse kļuva brūna.

Rīvē kartupeļus un vāc informāciju dzimtas kokam. Evita Zaremba Latvijas Universitātē studē vācu filoloģiju un pasākuma laikā ne tikai rīvēja kartupeļus klimpām un pankūkām, bet arī no vecākā gadagājuma cilvēkiem ievāca ziņas par Zarembu dzimtu. Senākie dati par to atrodami kopš 1740. gada, bet cilvēku skaits jau sasniedz vairākus tūkstošus.

Nospiež sulu. Lai kartupeļu klimpas un pankūkas būtu stingrākas, sula no sarīvētās masas jānospiež. Tam Emerita Pranckuna un Marija Pitkeviča izmantoja muzeja eksponātu - linu maisiņu, jo agrāk marles nebija, tāpēc lika lietā linu audumus. Kad kartupeļu sula bija pastāvējusi, to nolēja, bet stērķeli pievienoja sarīvētajai masai.

Lai maizīte atpūšas. Maizes cepēja Anna Strupka stāsta, ka rudzu maizīte pēc izcelšanas no krāsns jāapslaka ar ūdeni, bet kviešu maize - nē. Tā uz pusstundu jāapsedz ar linu dvieli un jāļauj atpūsties.

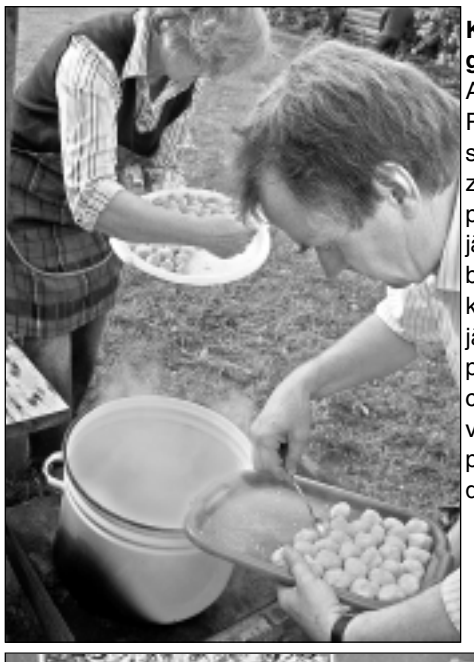

Klimpas gatavas. Aldis Pušpurs stāsta, ka pie zupas katla parasti nav jāstāv klāt, bet kartupeļu klimpu zupa jāapmaisa ik pa laikam, citādi klimpas var *pieraut* pie katla dibena.

Bauda ābolu sulu. Henriks un Mārīte Pitkeviči bija atnesuši ābolu sulu. Tā garšoja lieliski!

Z.Loginas teksts un foto

Saruna

Būvē jaunu, nenojaucot veco

Skolas direktors līdzinās kuģa kapteinim, jo viņš, tāpat kā kapteinis, nosaka, cik ātri un pa kādiem ceļiem virzoties viņa komanda sasniegs kopīgi nospraustos mērķus. Pirms četriem gadiem par šādu kapteini Stacijas pamatskolā kļuva jauna, enerģiska, vienmēr pozitīvi noskaņota skolotāja – RUTA BUKŠA. Kopš tā laika aizvien biežāk dzirdam, ka skolā atkal noticis kāds neparasts pasākums, ieviesta inovatīva pieeja mācību procesam vai uzsākta dalība kādā starptautiskā projektā. Tuvojoties Skolotāju dienai, jautājām Stacijas pamatskolas direktorei Rutai Bukšai, kur meklējama laba skolas direktora panākumu atslēga?

Foto - I.Tušinska

Ruta Bukša. Stacijas pamatskolas direktore uzskata, ka, veidojot jaunas tradīcijas, nebūt nav jālauž vecās.

Kas skolā mainījies šo četru gadu laikā, kopš kļuvāt par tās direktori?

-Skola vienmēr bijusi bagāta dažādām tradīcijām, tādēļ nenācās lauzīt galvu, kādus jauninājumus ieviest. Galvenais bija saglabāt skolas labo auru, kā arī panākt, lai bērni nedotos mācīties uz tuvējām Balvu mācību iestādēm. Tam, ka skolēnu skaits nesarūk, zināmā mērā jāsaka paldies arī speciālās izglītības programmai bērniem ar viegliem garīgās attīstības traucējumiem, ko piedāvājam jau septiņus gadus.

Runājot par jauninājumiem, mēs lepojamies, ka esam iesaistījušies divos starptautiskos projektos: "eTwinning" un "Comenius". Arī projektu nedēļu organizējam citādāk, nekā ierasts. Tā notiek maija beigās - visbrīvākajā mācību gada laikā. Projektu nedēļā zem vienas tēmas apvienojam dažādas aktivitātes, arī ekskursijas un sporta dienu. Nereti projektu nedēļas aktivitātēs iesaistām arī vecākus. Turklāt šis gads izsludināts par paaudžu solidaritātes gadu. Jauna projektu nedēļas aktivitāte ir vecāko klašu skolēnu pārgājieni uz attālāk dzīvojošu skolēnu ģimeņu mājām. Bērni kājām dodas uz kāda skolas biedra lauku īpašumu, tur iepazīst lauku vidi, rīko pikniku, kopā ar pieaugušajiem spēlē dažādas spēles u.t.t. Vecākus iesaistām arī sporta dienas aktivitātēs, bet aizvadītajā pavasarī sporta aktivitātēs piedalījās arī bērnu vecākie brāļi un māsas. Tradicionāli projektu nedēļa noslēdzas ar kopīgu koncertu. Pirms trim gadiem, kad TV ekrānos pirmo reizi redzējām šovu "Dziedošās ģimenes", skolas koncertā uzstājās vietējās dziedošās ģimenes. Nākamajā gadā organizējām koncertu "Dziedi ar draugu", bet iepriekšējā mācību gada projektu nedēļu maijā noslēdzām ar koncertu "Paaudzes dzied", kurā piedalījās mūsu bērnu mazākie brālīši un māsiņas - konkursa "Cālis" dalībnieki, dziedāja paši skolēni, kā arī bērnu vecāki un vecvecāki, kuri dzied Kubulu pagasta vokālajos ansambļos.

Kur gūstat šādas neparastas idejas?

-Tas notiek dažādi. Kādam rodas ideja, to pasaka citiem, un pamazām, kolektīvā pārrunājot, ideja *apaug* ar jaunām detaļām. Protams, arī špikojam – internetā, dažādos skolotāju semināros. Piemēram, viena no Kurzemē nošpikotām idejām ir Sudraba un Zelta liecību pasniegšana. Skolēni, kuri mācību gadu pabeidz ar vidējo atzīmi ne zemāku par 8, saņem Sudraba liecību, bet tie, kam vidējā atzīme ir ne zemāka par 8,5, saņem Zelta liecību. Tās ir parastas liecības, kas izprintētas uz sudraba vai zelta krāsas papīra. Ideja neprasa papildus līdzekļus, bet skolēniem tā ir laba motivācija. Manuprāt, pēdējā laikā pārāk bieži aizejam galējībās, maksājot par katru bērna panākumu, bet nauda nav vienīgais veids, kā izteikt pateicību. Bieži pietiek tikai ar uzslavu. Mēs bērnu slavēšanu popularizējam skolas svinīgajās līnijās. Bērni ļoti gaida šīs līnijas, lai saņemtu diplomus par uzvarām konkursos vai sporta sacensībās.

Kā šo gadu laikā mainījusies skolotāju komanda, ar kuru kopā strādājat?

-Pamatu pamats tam, lai skola darbotos radoši un aktīvi, ir skolotāji. Protams, svarīgi ir arī atsaucīgi bērni un vecāki, bet jaunām idejām tomēr jānāk no skolotājiem. Stacijas pamatskolas kolektīvs ir mainījies, bet šīs izmaiņas bijušas pozitīvas. Analizējot aizvadīto mācību gadu, sapratām, ka mūsu skolā ir izteikta paaudžu solidaritāte. Šeit plecu pie pleca strādā divas skolotājas ar vairāk nekā 35 gadu darba stāžu, vidējās un arī jaunākās paaudzes skolotāji. Ja kāds pedagogs kaut kādu iemeslu dēļ pāriet citā darbā, vienmēr paveicas viņa vietā atrast citu labu speciālistu.

Ar kādiem skolotājiem – jaunāka vai vecāka gadagājuma – skolēni labāk saprotas?

-Tas nav atkarīgs no vecuma, bet no pedagoga personības. Mani novērojumi liecina, ka skolēni ciena un labāk saprotas ar tiem skolotājiem, kuri ir stingri, prasīgi, saprotoši un tajā pašā laikā elastīgi.

Kā stiprināt skolotāju kolektīva saliedētību?

-Turpinu saglabāt tās labās tradīcijas, kas izveidotas iepriekšējos gados. Skolas kolektīvs ir tiešām draudzīgs, un šīs saites stiprinām, rīkojot kopīgus pasākumus. Piemēram, Skolotāju dienai par godu vienu dienu pavadām ārpus skolas, dodoties kādā ekskursijā. Vecāki to labprāt atbalsta. Šajā dienā mācību stundas vada 9.klases skolēni. Ieceļam direktoru un mācību pārzini no vecāku padomes. Vienu dzīves mācību stundu katrā klasē novada arī kāds no vecākiem. Kopā ar skolotājiem rīkojam arī Ziemassvētku balli. Savukārt 1.jūnijā mūsu "zaļajā klasē", kā esam iesaukuši atpūtas vietu pie skolas dīķa, svinam mācību gada noslēgumu dārza svētkos.

Kā stimulējat savus skolotājus labam darbam?

-Protams, pasniedzam diplomus, izsakām pateicības. Pērn ieviesām jauninājumu – skolotāju istabā tagad stāv neliels stendiņš ar nosaukumu "Direktore saka paldies", kur pēc katra pasākuma uzrakstu pateicības vārdus konkrētiem skolotājiem. Protams, tagad vairs nav tik labi, kā pirms dažiem gadiem, kad pastāvēja prēmiju sistēma.

Kopš Izglītības un zinātnes ministrijas vadībā ir ministrs Roberts Ķīlis, sabiedrība nemitīgi apspriež dažāda veida izglītības reformu iespējas. Kā vērtējat šīs ieceres, no kurām pagaidām neviena nav īstenota?

-Iespējams, man nav tik liela vadītāja pieredze, lai par to spriestu. Pārmaiņas ir laba lieta. Bet vai vajadzīgas pārmaiņas tikai pārmaiņu pēc? Kas gan mūsu izglītības sistēmā ir tik slikts? Vai mūsu 40 minūšu stundu sistēma ir tik slikta, lai visu apgāztu ar kājām gaisā? Ķīļa kungs saka: "Mācīsieties, cik ilgi gribēsiet, kurā vietā gribēsiet un ko gribēsiet!" Ka tik nesanāk tāda anarhija! Nevajag aizmirst, ka bērni joprojām mēdz pārcelties no vienas skolas uz otru dažādu ģimenes apstākļu dēļ. Ko darīt bērnam, kurš mācījies vienu, bet, atnākot uz citu skolu, viņam jāmācās pavisam kas cits? Vai, piemēram, ministrijas iniciatīva atcelt mācību tematiskos plānus, kas it kā ir pirmais solis uz birokrātiskā sloga atvieglošanu. Bet tematiskais plāns ir tieši tas vienīgais dokuments, kas skolotājam ir vissvarīgākais, jo viņam jāzina, ko viņš mācīs šodien, ko - ap Ziemassvētku laiku un kā noslēgs mācību gadu. Drīzāk nav nepieciešamas daudzas citas atskaites un dažādu diagrammu stabiņu veidošana. Turklāt skolotāji ir sašutuši, ka pēdējā septembra darba dienā vēl nezināja, kādu algu saņems par nostrādāto mēnesi. Lai gan izskanēja ziņa, ka skolotājiem palielinās algas, realitātē liela daļa no viņiem saņems mazāk nekā pirms tam, jo, paaugstinot samaksu par vienu likmi, nepietiek naudas konsultāciju, mājas darbu labošanas, gatavošanās mācību stundām, fakultatīvo nodarbību apmaksāšanai.

Ko darāt no darba brīvajā laikā?

-Pedagogiem brīvā laika ir maz. Daļa sabiedrības joprojām neizprot, ka skolotājam darbs nebeidzas trijos pēcpusdienā, jo ir daudzas lietas, kas jānes un mājām un jāizdara tur. Tomēr ar laiku esmu iemācījusies lietas uztvert vienkāršāk. Tagad cenšos vairāk laika atvēlēt ģimenei, jo abi mani bērni ir vēl diezgan mazi (4 un 9 gadi). Priecājos, ka puikām ir ļoti labs tētis, kurš ar viņiem nodarbojas. Savukārt pašas mīļākā nodarbošanās – rokdarbi - ir atstumta malā līdz pensijas gadiem. Biežāk pievēršos šūšanai, jo tā aizņem mazāk laika.

I.Tušinska

Viļakas novada domē

27. septembra sēdē pieņemtie lēmumi

Nosaka cenu un apstiprina izsoles noteikumus

Apstiprināja nosacīto cenu - 550 latus - nekustamajam īpašumam Kupravā, Rūpnīcas ielā 8, ar kopējo platību 61,3m². Objektu pārdos izsolē, tāpēc uzdots pašvaldības īpašuma privatizācijas un atsavināšanas komisijai veikt publiskās personas mantas atsavināšanas likumiskās dabības. Deputāti apstiprināja arī iepriekš minētā nekustamā īpašuma izsoles noteikumus. Par izsoles dalībnieku var kļūt jebkura fiziska vai juridiska persona, kas būs iesniegusi atbilstošus dokumentus. Maksāšanas līdzeklis izsolē - lati, izsoles solis – 20 lati. Objekta izsole notiks šī gada 5.decembrī novada domes telpās.

Piešķir finansējumu

Piešķīra finansiālu atbalstu - 200 latus - biedrībai "Invalīdu sporta un rehabilitācijas klubs Medņeva", lai viņi īstenotu projektu ar mērķi ierīkot apkures sistēmu un uzbūvētu malkas šķūni.

Vienbalsīgi piešķīra finansējumu - 2300 latus - Viļakas Jēzus sirds Romas katoļu draudzei, lai īstenotu projektu "Gotikas rozes Jēzus Sirds katoļu baznīcas vitrāžu restaurācija".

Iedalīja Medņevas tautas nama budžetā 100 latus Medņevas etnogrāfiskā ansambļa 25 gadu jubilejas pasākumam.

450 latu finansējumu piešķīra Kupravas pamatskolai, lai atjaunotu vētras laikā nopostīto jumtu.

Atsavina nekustamo īpašumu

Izskatīts Vīksnas pagastā dzīvojošā Jāņa Strupkas iesniegums ar lūgumu par samaksu atsavināt zemi Susāju pagastā 6,34 ha platībā, uz kuras atrodas viņam piederošas ēkas un būves. Šis zemes gabals nav nostiprināts Zemesgrāmatā. Deputāti pieņēma lēmumu reģistrēt Zemesgrāmatā šo zemes gabalu "Griezes", kas atrodas Susāju pagastā, uz pašvaldības vārda.

Ņems ilgtermiņa aizņēmumu

Nolemts ņemt ilgtermiņa aizņēmumu - 10562,97 latus - uz 10 gadiem no Valsts kases ar noteikto procentu likmi Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai projekta "Sporta un atpūtas komplekss Borisovā 2. kārta" īstenošanai. Aizņēmuma atmaksu garantēs ar Viļakas novada pašvaldības budžetu, un tā atmaksu sāks ar nākamā gada 1. janvāri.

Apstiprina komunālo pakalpojumu tarifus.

Apstiprināja šādus komunālo pakalpojumu tarifus novada pagastu pārvaldēs:

Tarifs	Mērvienība	cena ar PVN(LS)
Šķilbēnu pagasta pārvaldē		
Par ūdens lietošanu	no ūdens lietotāja	0,92
Par ūdens lietošanu	m^3	0,25
Par siltumapgādi	MWh	26,62
Vecumu pagasta pārvaldē		
Par ūdens lietošanu	no ūdens lietotāja	0,76
Par kanalizāciju	no ūdens lietotāja	0,81
Par siltumapgādi	m^2	0,61
Kupravas pagasta pārvaldē		
Par ūdens lietošanu	no ūdens lietotāja	1, 48
Par siltumapgādi	m^2	0,73
Medņevas pagasta pārvaldē		
Par ūdens lietošanu	m^3	0,64
Par kanalizāciju	m^3	0,65
Viļakas sociālajā mājā Pļavu ielā 2		
Par siltumapgādi	m^2	1, 21

Godina jubilārus

Foto - A.Kirsanovs

Viļakas novada domē izveidojusies jauka tradīcija kārtējā novada domes sēdē atcerēties mēneša jubilārus, kuriem novada domes sēdes vadītājs pasniedz ziedus. Šoreiz domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs visu klātesošo deputātu vārdā sveica septembra mēneša gaviļniekus. Tieši todien dzimšanas diena bija deputātam Leonīdam Cvetkovam (attēlā). Apsveikumus saņēma arī pārējie trīs septembra jubilāri - Andis Ločmelis, Uldis Matisāns un Regīna Brokāne.

M.Sprudzāne

Vārds prezidentam

Nejūtas pārāks

Rekavas vidusskolas 11. klases skolnieks ANDIS SLIŠĀNS skolas prezidenta pienākumus pilda pirmo gadu. Viņš ir 16-gadīgs radošs jaunietis, kuram brīvajā laikā patīk nodarboties ar sportu, sacerēt dzejoļus un izklaidēties ar draugiem. Andi aizrauj visdažādākās aktivitātes, bet īpaši tuva šobrīd ir mūzika. "Mācos spēlēt ģitāru un *aizraujos* ar elektronisko mūziku," apgalvo jaunietis. Andis neslēpj, ka ievēlēšana skolas prezidenta amatā nāca kā patīkams pārsteigums. "Patiešām negaidīju, ka mani ievēlēs, bet esmu priecīgs, jo šis amats paver dažādas jaunas iespējas. Ideju man netrūkst un centīšos tās visas realizēt. Tomēr, būdams prezidents, nejūtos pārāks par citiem. Uzklausīšu jebkura skolēna idejas," sola Rekavas vidusskolas skolēnu pašpārvaldes prezidents.

Īsumā

Ciemojas Rēzeknē

Rudens ir lielisks laiks, lai iepazītu skaistākās Latvijas vietas, dodoties ekskursijās. Mežvidu pamatskolas skolotāji un skolēni arī nolēma apskatīt Latgales rudenīgo skaistumu un 18.septembra rītā devās uz Rēzekni. Apskatījuši Latgales Kultūrvēstures muzeja ekspozīcijas un noklausījušies gides interesanto stāstījumu, ekskursanti devās uz Rēzeknes Sāpju Dievmātes baznīcu, pēc tam apskatīja Rēzeknes pilskalnu. Viens no visspilgtāk atmiņā palikušajiem bija Rēzeknes boulinga kluba apmeklējums. "Tā bija lieliska iespēja izmēģināt boulinga spēli. Mums visiem tas ļoti iepatikās!" atzīst skolotāja Vineta Kokoreviča.

Ceļojuma noslēgumā pozitīvas emocijas ekskursantos radīja Audriņu minizoodārza apmeklējums, kur bērni un skolotāji ar interesi aplūkoja mazos ponijus, ķenguru, dažādu šķirņu aitas, kazas, putnus un citus dzīvniekus. "Bērni ne tikai priecājās par dzīvniekiem, bet varēja izmantot atrakcijas – izšūpoties šūpolēs, palēkāt uz batuta. Diena bija izdevusies, tādēļ mājās atgriezāmies pacilātā garastāvoklī," priecājas V.Kokoreviča.

Svin rudens atnākšanu

Foto - no personīgā arhīva

Ar krāšņu rudenīgo dāliju brīnumu, dārzeņu, augļu un ogu bagātību ieradies zelta rudens. Pasākumā "Rudu, rudu rudenīti, ko Tu vedi vezumā?" tā atnākšanu svinēja arī Balvu pirmsskolas izglītības iestādes "Sienāzītis" bērni un skolotāji. Ar pašu gatavotām saulītēm no dažādu koku un krūmu lapām telpas rotāja sešgadīgie bērnu dārza audzēkņi. Kopā ar vecākiem viņi izgatavoja arī dažādas dārzeņu, augļu, ogu un dzīvnieku maskas. Bērni skandēja tautasdziesmas, teica ticējumus, minēja mīklas, dziedāja dziesmas un gāja rotaļās. Čaklākie mīklu minētāji saņēma vitamīniem bagātas balvas, bet no rudens cienastu groza lielie un mazie pasākuma dalībnieki pagaršoja dažādus dārzeņus.

Notikums

Miķelītim pilnas rokas

Gaidot Miķeļdienu, daudzās mācību iestādēs pagājušajā nedēļā notika rosīgi tirdziņi, kuros bērni piedāvāja saviem skolasbiedriem un skolotājiem pašu gatavotus gardumus, rokdarbus un dažādas rudens veltes. Šoreiz Miķeļdienas tirdziņu Stacijas pamatskolā novērtēja ne vien pašmāju pircēji, bet arī ārzemju viesi.

Otrdienas priekšpusdienā Stacijas pamatskolas gaiteņos valdīja neparasti liela rosība – vieni steidza iztirgot iepriekšējā vakarā rūpīgi sagatavoto preci, citi skaitīja maciņā naudu, ar acīm lūkojot pēc iekārotā pirkuma. Miķeļdienas tirdziņā pircēju lomā iejutās ne vien mācību iestādes audzēkņi un pedagogi, bet arī ārzemju viesi no Īrijas, Lielbritānijas (Velsas) un Polijas, kuri tieši tobrīd ciemojās skolā. Ciemiņi neskopojās un drīz vien visi pilnām mutēm baudīja bērnu sarūpētos gardumus.

4.klases skolniece Marija Arnicāne tirgus dienā pircējiem piedāvāja īpašu preci – pašas mājās ceptu rupjmaizi ar riekstiem un aprikozēm, kā arī gardu picu. Marija pastāstīja, ka maizi viņas mājās cep bieži. Šo godpilno pienākumu vienmēr uztic tētim, jo tas esot smags vīriešu darbs. "Mēs kopā ar mammu šoreiz cepām picu," apgalvoja meitene. Viņa bija gandarīta, ka prece no letes pazuda ātri. "Visātrāk iztirgoju picu, bet arī maizīti pērk ļoti labi," priecājās mazā pārdevēja. Viņa neslēpa, ka palīdz arī iepriekšējos gados gūtā andelēšanās pieredze, jo Miķeļdienas tirdziņos meitene piedalās jau ceturto gadu. Neskatoties uz aizņemtību, tirgojot maizi un picu, Marija paguva iegādāties kādu nieciņu arī sev. "Nopirku skaistu rokassprādzīti, samaksāju tikai 30 santīmus," rādot jauno rotaslietu, priecājās meitene.

Rudenīgas noskaņas skolā radīja ne vien rosīgais tirdziņš, bet arī pirmā stāva gaitenī izvietotā rudens velšu izstāde. Bērni bija īpaši pacentušies, ļaujot vaļu fantāzijas lidojumam. Aizvadītajā nedēļā mācību iestādes audzēkņus, pedagogus un arī skolas viesus priecēja no bietēm izveidots gulbju pāris, ķirbju sieviņa, kabacī izgrebti bērnu ratiņi ar kartupeļu mazuli tajos, vairākas kabaču automašīnas, kartupeļu sēnes un daudzi citi neparasti, no dārzeņiem un ziediem tapuši mākslas darbi.

Foto - I.Tušinska

Tirgo mājās ceptu maizi. Marija Arnicāne neslēpa, ka gardo maizi cepis tētis, tomēr apalvoja, ka, raugoties tēva darbā, arī pati apguvusi mūsdienās reti sastopamās prasmes.

Foto - I.Tušinska

Ķirbju sievas un biešu gulbji. Skolas gaitenī ikviens varēja aplūkot bērnu radošās izdomas radītos tēlus no kabačiem, bietēm, kartupeļiem, burkāniem, āboliem, skaistiem ziediem un citām rudens veltēm.

Izveido vecāku padomi

27.septembrī Viļakas pamatskolā notika vecāku diena, kurā Viļakas novada pamatskolu skolēnu tētiem un mammām bija iespēja noklausīties vairākas izglītojošas lekcijas, kā arī piedalīties vecāku konsultatīvās padomes dibināšanā.

Aizvadītajā ceturtdienā Viļakas pamatskolas zālē pulcējās ap 60 novada pamatskolu skolēnu vecāku un skolu pārstāvju. Šīs tikšanās mērķis bija aktivizēt vecākus, palielinot viņu lomu bērna audzināšanā un ar to saistītajās sabiedriskajās norisēs. Sanāksmē piedalījās arī Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, kurš ir ne tikai amatpersona, bet arī bērnu tēvs. Klātesošie aktīvi diskutēja par dažādiem ar audzināšanu saistītiem jautājumiem. "Lai turpmāk aktivizētu visu novada pagastu skolu skolēnu vecāku iesaistīšanos, nolēmām novada domes paspārnē izveidot vecāku konsultatīvo padomi. Par tās dalībniekiem kļuva vecāku pārstāvji no visām novada pirmsskolas un vispārizglītojošām mācību iestādēm. Mēs ceram, ka tā būs laba iespēja gūt informāciju un komunicēt. Padomei jākļūst par viedokļu, domu, ierosinājumu izteikšanas un aktīvas darbošanās platformu tiem, kas ir izglītības sistēmas pasūtītāji – vecākiem," uzsvēra skolēnu vecāku biedrības vadītāja Inese Rēvalde. Pirmās vecāku konsultatīvās padomes tikšanās reizē, oktobrī, tās dalībnieki dosies pieredzes braucienā uz Briežuciemu un iecels padomes priekšsēdētāju.

Sanāksmes laikā lielu uzmanību pievērsa nevalstiskā sektora aktivizēšanas nepieciešamībai un labo piemēru atspoguļošanai. Ar klātesošajiem savā pieredzē dalījās arī "Vecāku klubiņa" pārstāve Lilita Šnepere. Tomēr galvenā Vecāku dienas daļa bija veltīta bērnu vecāku izglītošanai. Ar lekciju "Tēva loma audzināšanas procesā" uzstājās psiholoģijas grāmatu autors Kaspars Bikše, sociālo interešu institūta lektore Jurita Smiltiņa pastāstīja, kā palīdzēt savam bērnam būt veiksmīgam, bet ilggadējā Viļakas novada pašvaldības sadarbības partnere, alūksniete Anita Pētersone, informēja vecākus par saskarsmes nozīmi attiecību veidošanā. "Par klātesošo interesi un lekciju tēmu aktualitāti liecināja lektoriem uzdotie jautājumi pasākuma noslēgumā," gandarījumu pauda Viļakas pamatskolas direktore Anželika Ločmele.

Atbild uz jautājumiem. Viļakas novada domes priekšsēdētājs S.Maksimovs informēja par aktualitātēm novadā, kā arī atbildēja uz klātesošo uzdotajiem jautājumiem. Bērnu vecākus interesēja ne vien ar izglītības procesu saistītās problēmas, bet arī skolēnu drošība, mērojot ceļu uz skolu un atpakaļ, tajā skaitā ceļu tīrīšana ziemā.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Sports

Olimpisko dienu atklāj olimpietis

Piektdien pie Balvu Valsts ģimnāzijas otro gadu pēc kārtas notika Olimpiskā diena, kas visā Latvijā pulksten 10 sākās ar rīta vingrošanu. Šī gada Olimpiskajā dienā mūsu sportistu aktivitātēm līdzi sekoja novadnieks un olimpietis šķēpmetējs Zigismunds Sirmais (pērn – biatlonists Andrejs Rastargujevs).

Foto - E.Gabranovs

Olimpietis Zigismunds Sirmais. Mūsu novadnieks apliecināja, ka ir veiksmīgs futbolists. Viņš disciplīnā – futbola bumbas sišana vārtos – nopelnīja 13 punktus.

Foto - E.Gabranovs

Rīta vingrošana. Balvu sportisti cer, ka nākamgad Olimpiskajā dienā piedalīsies vismaz divtik vairāk dalībnieku.

Foto - E.Gabranovs

Pretstafetes skrējiens. Balvu pamatskolas audzēknei Robertai Sērmūkšai pretstafetes skrējienā no rokām izkrita kociņš. "Kaut arī tas nedaudz sarūgtināja, esmu gatava turpināt cīnīties," apgalvoja Roberta.

Mazāk komandu

Pirms gada pirmajā Olimpiskajā dienā startēja četras komandas: Balvu Valsts ģimnāzija, Balvu pamatskola, Balvu Amatniecības vidusskola un Briežuciema pamatskola. Tolaik viens no pasākuma koordinatoriem Arnis Voika atzina, ka sacensību dalībnieku varēja būt vairāk. Līdzīgās domās viņš bija arī šogad, kad, reģistrējot komandas, atklājās, ka startēs tikai trīs komandas: Balvu Valsts ģimnāzija, Balvu pamatskola un Tilžas internātpamatskola. Jāpiebilst, ka Balvu pamatskolas audzēkņi, kuri vienmēr ir aktīvi startējuši mūspusē organizētajās sacensībās, arī šogad izcēlās ar savu aktivitāti un vienādām formām.

Sporta skolotāja Iveta Kacēna, jautāta, vai arī šogad izdosies izcīnīt atraktīvākās komandas godu, tādējādi saņemot iespēju bez maksas apmeklēt Kontinentālās hokeja līgas spēli Rīgā, atjokoja, ka pamatskolēni vienmēr ir gatavi cīņai. Ne mazāk kaujinieciski noskaņoti bija Tilžas internātpamatskolas sportisti, neskatoties uz to, ka objektīvu iemeslu dēļ uz sacensībām nevarēja ierasties viņu sporta skolotājs. Tilžēniešu komandu vadīja latviešu valodas skolotāja Vita Prancāne. Viņa pastāstīja, ka pirmo reizi iejūtas treneres lomā. "Tas nekas, uzvaras mums neizpaliks!" solīja V.Prancāne. Tincināta, vai arī viņa ir gatava startēt kādā no disciplīnām, skolotāja atzina, ka patīk skriet īsajās distancēs.

Karjera sākās ar ābolu mešanu

Olimpietis šķēpmetējs Zigismunds Sirmais atzina, ka, esot Balvos, noskaņojums vienmēr ir fantastisks: "Šeit ir dzīvojusi mana mamma, šeit joprojām dzīvo vecvecāki Nadežda un Andrejs Zelči, tāpēc Balvi man ir īpaši mīļi. Bērnībā te pavadīju vasaras un varu droši teikt, ka sporta karjera aizsākās tieši Balvos, kad ar draugiem mētājām ābolus – kurš tālāk! Tagad to turpinu darīt ar šķēpu, turklāt daudz augstākā līmenī."

Z.Sirmais nešaubās, ka ikvienam skolēnam ir iespēja kļūt par olimpieti. "Biju tāds pats bērns kā citi. Galvenais ir vēlēšanās, un uz priekšu!" viņš novēl. Lūgts atklāt savas tālākās ieceres un plānus lielajā sportā, novadnieks pastāstīja, ka turpinās intensīvi trenēties: "Vēl šogad došos uz čempionātu Eiropā, kā arī pasaules čempionātu Maskavā. Četrus gadus aktīvi strādāšu, lai 2016.gadā varētu startēt Olimpiskajās spēlēs Riodežaneiro Brazīlijā. Būs forši!"

Olimpietis novēl visiem vecākiem atbalstīt bērnu vēlmi nodarboties ar sportu. "Un nevajag orientēties tikai uz vienu sporta veidu, piemēram, ja vecākiem patīk futbols, tad atvasi sūta uz futbola pulciņu. Vajag pamēģināt dažādus sporta veidus, lai noskaidrotu, kurš no tiem ir atbilstošākais jeb perspektīvākais. Esmu spēlējis futbolu, biju sprinteris, kā arī Balvos nodarbojos ar skeitbordu. Kāds rezultāts? Metu šķēpu," secina Z.Sirmais.

Jāsporto katru dienu

Arnis Voika laika apstākļus otrajā Olimpiskajā dienā Balvos vērtēja kā ideālus sporta svētkiem. Vienīgais trūkums, kā viņš vairākkārt uzsvēra, ir atsaucība no skolām: "It kā šis laiks sakrīt ar ekskursiju laiku skolās, tomēr vajadzētu atcerēties un ieplānot, ka septembra pēdējā nedēļā ik gadu notiek tāds burvīgs pasākums kā Olimpiskā diena. Sportisti vienmēr cer, ka attieksme mainīsies. Arī es ceru, ka nākamgad šeit sacentīsies divtik vairāk skolēnu. Ideāli būtu, ja Olimpiskajā dienā kopā ar skolēniem vingrotu arī viņu vecāki. Tā būtu lieliska iespēja kopīgi izjust sporta garšu. Sportosim katru dienu – tas motivē darbam, uzlabo veselību un paaugstina dzīves kvalitāti!"

Balvos jaunie sportisti sacentās dažādos sporta veidos. Kopvērtējumā 1.vietu otro gadu pēc kārtas izcīnīja Balvu Valsts ģimnāzijas komanda, savukārt atraktīvākās komandas godu un 26 biļetes uz Kontinentālās hokeja līgas spēli Rīgā nopelnīja Balvu pamatskolas audzēkņi, turklāt savdabīgā veidā. Tiesnešiem bija grūti izšķirties, jo abu Balvu skolu bērni un jaunieši braši un līdzvērtīgi cīnījās. Olimpietis Zigismunds ierosināja mest šķēpu mērķī – kas metīs precīzāk, tas arī uzvarēs. Veiksme uzsmaidīja Balvu pamatskolas skolēniem. Visas komandas, kas startēja otrajā Olimpiskajā dienā Balvos, balvā saņēma sporta inventāru.

Par ko raksta kaimiņi

Jāstāda vīnogas, kas dod ražu

To, ka arī Latvijas klimatiskajos apstākļos var izaudzēt lieliskas vīnogas, apliecināja vīnogu degustācija Kalsnavas pagasta z/s "Gulbiškas". Izstādi - degustāciju rīkoja divi dārznieki – Pēteris Siliņš un Ojārs Šmits. Abu dārznieku mērķis bija iepazīstināt ar vīnogu šķirnēm, kuras ir Latvijas apstākļiem piemērotas, "saslimdināt" ar vīnogu audzēšanu arvien vairāk dārzu saimnieku. Pirms septiņiem gadiem pie Pētera Siliņa interesēties par vīnogām sāka Ojārs Šmits, un nu viņam pašam jau ir 36 šķirnes, kas priecē ar gardām ogām. "Gulbiškās" - vietā, kur atrodas lidlauks, ir iestādīta kolekcija – aptuveni 173 vīnogu šķirņu.

"Stars", 28.09.2012

Detektīvseriāla cienīgi notikumi Cēsu pusē

Trešdien Cēsu pusē pie zivju dīķiem to saimnieks, lai aizsargātu savu īpašumu, licis lietā medību bisi un nav žēlojis arī savu automašīnu. Plkst. 9.00 viņš pamanīja, ka vairākas personas dīķus savienojošā kanālā uzlasa un maisos krāmē zivis. Lai viņus aizturētu, vīrietis ar medību bisi trīs reizes izšāvis uz automašīnu *VW Golf*, ar kuru zagļi devušies projām. Tā kā auto tomēr neapstājās, dīķu saimnieks ar *Mitsubishi L 200* tai sekojis. Zagļus izdevies panākt Cēsīs, kur viņš ar automašīnu aizšķērsojis tiem ceļu. Negadījumā bojātas abas automašīnas.

Policija aizturējusi divus vīriešus – 1970. un 1969.gadā dzimušus cēsiniekus. Noskaidrotas vēl divas pārbaudāmās personas. Izmeklēšanas laikā noskaidros visu iesaistīto pušu rīcību un lems par atbildību.

"Auseklis", 28.09.2012

No Alūksnes uz Rīgu kājām

28.septembrī pulksten 7 no Alūksnes novada Strautiņiem kājām uz Rīgu devās Uldis Bertuks, orientierista Edgara Bertuka tēvs. Apmēram 200 kilometru attālumu Ulda kungs cer pieveikt četrās dienās. Kāpēc 21.gadsimtā uz Rīgu jāiet kājām? Vai nemaz vairs nekursē ne vilcieni, ne autobusi? Tā šoreiz nav. Iemesls ir cieša apņemšanās. Bieži dzirdēts, ka sportisti, treneri vai fani slēdz derības, ka svarīgas uzvaras gadījumā noskūs ūsas, nogriezīs matus, apēdīs cepuri vai pa pilsētas ielām jās baltā zirgā. Šī gada pavasarī arī Uldis Bertuks sev klusībā apsolījis: ja dēls pasaules čempionātā orientēšanās sportā iegūs medaļu, viņš uz Rīgu dosies ar velosipēdu, bet, ja izcīnīs zeltu, kājām. Tā kā 17.jūlijā Edgars patiesi izcīnīja pasaules čempiona titulu, tēvam nācās vien atklāt savu apņemšanos un to pildīt. Uldis Bertuks pa ceļam nakšņos pie draugiem orientieristiem Gaujienā, Jaunraunā un Siguldā.

"Staburags", 28.09.2012

Deputāti ierosina aizliegt pasaules gala popularizēšanu

Sanktpēterburgas deputāti pilsētas gubernatoram Georgijam Poltavčenko iesnieguši ierosinājumu aizliegt masu medijiem rakstīt par drīzu pasaule gala tuvošanos,- raksta *delfi.lv*. Ierosinājumu izveidojis partijas "Taisnīgā Krievija" deputāts Andrejs Goršečņikovs, kurš izrādījis satraukumu par "eshatoloģiska noskaņojuma pieaugumu sabiedrībā". Viņaprāt, masu mediji izraisa paniku, stāstot par pasaules galu, kuram, saskaņā ar dažādiem pareģojumiem, jāpienāk 2012.gadā.

"Latgales Laiks", 28.09.2012

Rēzeknē pirmo reizi nosaukta "Gada ģimene 2012"

Rēzeknes pilsētas kultūras namā septembra vidū notika konkursa "Gada ģimene 2012" finmāls. Šāds konkurss pirmo reizi rīkots ne tikai Rēzeknē, bet arī Latvijā. Tā idejas autore ir aktīvā "Rēzeknes māmiņu kluba" dalībniece, daudzbērnu mamma Jeļena Stefanoviča. Konkursa galvenais mērķis bija ģimenes prestiža un ģimenes dzīves vērtību paaugstināšana, ģimenes iekšējo attiecību stiprināšana un labāko ģimenes tradīciju popularizēšana.

"Vietējā", 28.09.2012

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Aktuāli

Kupravieši gaida atgriežamies ģimenes ārsti

Kupravas pagasta iedzīvotāji savu ģimenes ārstu pēdējā laikā var satikt tikai Balvos. Jau pāris mēnešus daktere Ilga Zuša nebrauc uz Kupravu un nepieņem tur pacientus. Iedzīvotāji par to ir sašutuši un uzrakstījuši vēstuli laikrakstam "Vaduguns". Taču pati daktere atzīst, ka nesaprot, kur īsti ir problēma?

Kupravas pagasta pārvaldnieks ALEKSANDRS TIHOMIROVS neslēpj, ka jautājums par ģimenes ārsta darbu pagastā "briest" jau vairākus mēnešus, neviešot skaidrību. Iespējams, atbilde radīsies novada domes kārtējā sēdē, kur lēmumu šajā jautājumā būs jāpieņem Viļakas novada deputātiem. Aizvadītajā ceturtdienā novada domes sēde arī notika, un deputāti pieņēma lēmumu par telpu nomu ģimenes ārsta prakses nodrošināšanai Kupravas pagastā.

Tikpat kā ķīlnieka lomā

Pārvaldnieks uzskata, ka no pagasta puses problēmas it kā nav. Pagasts ir sarūpējis feldšerpunktam jaunas darba telpas vienā no pirmā stāva dzīvokļiem vairākdzīvokļu mājā, bet tās ir tukšas jau gandrīz divus gadus. Telpas izremontētas, ir ūdens, atliek pieslēgt siltumu, un mediķi var strādāt. Taču pirms to darīt, pārvaldnieks teic, ka lieta jānokārto oficiāli, pusēm vienojoties par telpu izmantošanas un apmaksas nosacījumiem. Bet pagasts šajā ziņā, kā atklāj pārvaldnieks, nebūt nav galvenais noteicējs. Viņa rīcībā ir informācija, piemēram, par iepriekšējiem šī gada tēriņiem, apmaksājot feldšerpunkta uzturēšanu, kur strādāja daktere Ilga Zuša. No pašvaldības budžeta bija atvēlēti 678 lati, ko izlietoja telefona, elektrības, inventāra un kurināmā apmaksai.

Pārvaldnieks jau vasarā griezās novada domē ar iesniegumu rast skaidrību izmantošanas nosacījumos jaunajām medicīnas pakalpojumu telpām un, līdzīgi kā iedzīvotāji, gaida konkrētu atbildi no novada domes. Kupravā šobrīd daudziem svarīgi zināt, vai mediķis pie viņiem strādās arī turpmāk, cik bieži un ilgi pieņems pacientus, kāda veida medicīniskos pakalpojumus nodrošinās? "Izskatās, ka pagasta pārvalde patlaban nonākusi ķīlnieka lomā un iedzīvotāji, satraukušies par radušos situāciju un nezinādami atbildi, vēršas tikai pret vietējo varu," skumji atzīst pagasta pārvaldnieks. Viņa nostāja ir tieša - ārstam pagasta iedzīvotājus vajadzētu pieņemt vismaz reizi, ja ne divas reizes nedēļā. Bez ārsta cilvēki iztikt nevar!

Feldšerpunkts ir un tomēr nav

Kupravieši atceras laiku, kad medicīnas pakalpojumus te sniedzis ne tikai ārsts, bet arī feldšeres un pat zobārsts. Ekonomiskās dzīves pārmaiņas darījušas savu, un laika gaitā mainījies arī ģimenes ārstes ILGAS ZUŠAS darba režīms. Daktere pacientus pieņēma pirmdienās un ceturtdienās, pēc tam - tikai pirmdienās, bet pēdējos mēnešos daktere uz Kupravu nebrauc vispār. Kāpēc tā noticis, skaidro daktere pati.

Viņa saka, ka vecā feldšerpunkta telpas sen vairs nav piemērotas darbam. Taču reģistrēt savu ārsta praksi Kupravā daktere arī nav ieinteresēta mazā pagasta iedzīvotāju skaita dēļ. Faktiski Kupravā ģimenes ārstei varētu būt ap 200 pacientiem, lai gan oficiāli reģistrējušies vairāk. Tiesa, pagastā ir citas – izremontētas telpas, ko jau pieminēja arī pārvaldnieks un kas ir tukšas aptuveni divus gadus. Ja tas būs feldšerpunkts, telpām jābūt sertificētām, tur jāstrādā punkta vadītājam, kas atbild par telpu iekārtojumu, sakārto dokumentāciju, atrāda telpas komisijai un tamlīdzīgi. Pieredze liecina, ka citur feldšerpunktus uztur vietējie pagasti. Kad tas viss būs, daktere I.Zuša sakās esam ar mieru braukt un strādāt Kupravā. Viņa pati teic: "Esmu ar mieru darbam Kupravā iegādāties nepieciešamos medikamentus, dezinfekcijas līdzekļus un reizi nedēļā braukt uz šo pagastu un feldšerpunktā pieņemt pacientus četras stundas. Taču nevēlos un negribu uzturēt šīs telpas: maksāt par ūdeni, apkuri un elektrību." Ja daktere strādātu reizi nedēļā, viņa ir gatava sev apmaksāt benzīna izdevumus ceļam uz Kupravu un visu, kas nepieciešams pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanai.

Kupravas feldšerpunkts nav likvidēts, tam vienkārši beigusies sertifikācija. Vecajās telpās palikusi arī vecā, no padomju laikiem saglabājusies iedzīvotāju medicīniskā kartotēka. Patlaban Kupravā feldšerpunkta vadītāja nav. Iepriekš, atklāj daktere I.Zuša, medicīnisko palīdzību te nodrošināja pati daktere un viņas ārsta palīgs. "Tā kā mans palīgs saņem algu, ko maksā uz visu iecirkni, nevaru atļaut viņam strādāt Kupravā, kur dienā viņš pieņemtu varbūt pāris cilvēkus, ja tajā pašā laikā Balvos dienā pieņemu 30 - 40 cilvēkus," skaidro daktere I.Zuša.

Vajag vai nē Kupravā feldšerpunktu, kas un kā to iekārtos - par to ģimenes ārstei nav jāatbild. Taču, vai viņa būtu ar mieru izmantot darbam sev kādu no izremontētajām telpām un reizi nedēļā Kupravā pieņemt pacientus? Visbeidot daktere atzīst: "Vecās ēkas tika nolaistas, jaunas radītas, un visu laiku mēs ar pagastu nespējām vienoties par telpu uzturēšanu. Tur tā problēma. Lai mums dod atslēgu – mēs pārvāksimies uz jaunajām telpām!"

Iedzīvotāji pauž sašutumu

Fakts, ka iedzīvotājiem atņemta iespēja pat reizi nedēļā savā pagastā apmeklēt ģimenes ārstu, vietējos pamatīgi satracinājis. Uzrunātie cilvēki laikrakstam pauda neapmierinātību, aizrunājoties līdz tam, ka acīmredzot Kupravu un tās ļaudis Latvijā aizvien vērtē kā otro šķiru. Nevienam nav daļas, ka te dzīvo pietiekami daudz vecu, slimu cilvēku, arī pensijas gados, kuriem grūti vai pat neiespējami ar satiksmes autobusu aizkļūt līdz Balviem, lai apmeklētu ārstu, pirms tam izsēžot vēl garu rindu. Slimam cilvēkam ar temperatūru no mājas grūti iziet, kur nu vēl aizbraukt līdz Balviem. Turklāt vajag arī ceļa naudu,- stāstīja pagasta iedzīvotāji.

ZINAĪDA SEVČUKA atklāja, kā viņa kopā ar kādu mājas iedzīvotāju braukušas pie ārsta uz Balviem: "Autobuss Balvos ienāk pēc pulksten 8 no rīta, ģimenes ārsta prakse darbu sāk pulksten deviņos. 45 minūtes mums nācās pavadīt uz ielas, taču pie šīs prakses nav soliņa, kur apsēsties. Man līdzi bija sieviete pēc operācijas, kurai ir problēmas ar kājām, viņa knapi spēja aiziet līdz ārstam. Soliņu, kur apsēsties, atradām tikai pie laikraksta "Vaduguns". Kad sievietei praksē iešpricēja, viņa spēja tikt tālāk. Vai arī ziemas laikā mīnus grādos stāvēsim ārā un salsim? Kupravā ir invalīdi, mātes ar maziem bērniem - šiem cilvēkiem grūti ar sabiedrisko transportu, kas turklāt maksā palielu naudu, aizkļūt līdz savam ģimenes ārstam Balvos." Zinaīda arī jautā, kas tālāk notiks ar medicīniskajām pacientu kartēm, kas tagad stāv vecajā feldšerpunktā aiz atslēgas? Viņa bijusi uz pieņemšanu Balvos, un daktere bez kartes taču nevar zināt pacientes slimības vēsturi un iepriekš nozīmēto zāļu lietošanu.

Foto - M.Sprudzāne

Aptieka ir vajadzīga. Kupravā darbdienās atvērta privātā Alīnas Kornes aptieka. Viņas pieredze liecina, ka iedzīvotājiem tā ir ļoti nepieciešama. To atzina arī aptiekā nejauši uzrunātie vecāka gadagājuma cilvēki, teikdami, ka tagad viņiem ir problēmas ar ārsta apmeklēšanu. Labi, ka varot atnākt un pirmās nepieciešamības zāles izvēlēties vietējā aptiekā. Pašas A.Kornes viedoklis: "Pagastā nevar iztikt bez ārstes. Vajadzētu, lai viņa pieņem pacientus kaut vai reizi nedēļā." Tā domā arī pagasta vadītājs (attēlā).

Foto - M.Sprudzāne

Tāds darba laiks bija. Vecais uzraksts par ģimenes ārstes darba laiku lasāms pie vecā feldšerpunkta ārdurvīm.

Foto - M.Sprudzāne

Telpas gaida darbiniekus. Ar pagasta gādību izremontētās telpas Rūpnīcas ielā 1-78 jau vairāk nekā gadu ir tukšas. Iespējams, beidzot tās tomēr iekārtos un apdzīvos.

Telpas varētu sākt iekārtot

Zinaīda, līdzīgi kā citi Kupravas iedzīvotāji, vēlas saņemt atbildi uz jautājumu: vai turpmāk pagastā uz vietas būs iepēja apmeklēt ģimenes ārsti? Šķiet, jautājums varētu būt atrisināts, jo novada domes sēdē pieņemtais lēmums vismaz vieš skaidrību par telpu nomu, ko paredzēts iznomāt ģimenes ārsta praksei Kupravā, Rūpnīcas ielā 1-78. Lēmumā teikts, ka noteiktā nomas maksa mēnesī ir 4 lati plus PVN. Turklāt Kupravas pagasta pārvaldes vadītājam Aleksandram Tihomirovam uzdots sertificēt nedzīvojamās telpas Rūpnīcas ielā 1-78 kā feldšeru punktu. Ja ģimenes ārste piekritīs nosacījumam par telpu īri, šķiet, varētu atsākties pacientu pieņemšana uz vietas Kupravā.

Ar nākamo pirmdienu

Novada domes lēmums par telpu nomu iepriecina dakteri, jo tā ir visai simboliska maksa. Jau vakar mediķi sāka iekārtoties jaunajās telpas, un, var teikt, viss notiks. Kupravieši savu ģimenes dakteri turpmāk varēs apmeklēt pirmdienās, kā bija ierasts.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Tradīcijas

Trofejas un lomi vēl būs!

Runājot par medībām un makšķerēšanu, šīs jomas entuziasti atzīst, ka jaunie labprātāk sēž pie datora, nevis stundām ilgi gaida pieķeramies zivi vai pa brikšņiem seko līdzi medījumam. Medību un makšķerēšanas tradīcijas visbiežāk pārmanto ģimenēs, kur ar to jau kāds nodarbojies vai nodarbojas. Balvenieši, tēvs un dēls JURIS un ARTŪRS BALTAIS, tam ir piemērs. Abi ir gan mednieki, gan makšķernieki. Tēvs atzīst, ka viņam labāk iet pie sirds medības, bet dēls labākus panākumus gūst makšķerējot. Šo sestdien, 6.oktobrī, kad sāksies dzinējmedības, viņi abi būs uz strīpas, lai sacenstos par medību trofejām.

Foto - no personīgā arhīva

Uzvarētāji pludiņmakšķerēšanā. Latgales čempionātā pludiņmakšķerēšanā, kas šogad augustā notika Rēzeknes upē, komandu vērtējumā uzvarēja Balvu komanda, bet individuālajā vērtējumā 2.vietā ierindojās Artūrs Baltais (pirmais no kreisās), nomakšķerējot 7 kilogramus un 930 gramus smagu lomu.

Foto - no personīgā arhīva

Uz Peipusa ledus. Tēvs un dēls Juris un Artūrs bieži kopā dodas makšķerēt gan tuvākos, gan tālākos ūdeņos. Peipuss makšķerniekus pārbaudījis ar sniega vētru, kurā viņi nomaldījušies un krastā izbraukuši vairākus kilometrus tālāk no vietas, kur bija ieradušies, lai makšķerētu.

"Makšķerēt sāku jau agrā vecumā, gados četros - piecos. Pirmās makšķerēšanas gaitas atceros ļoti miglaini, bet, šķiet, staigāju uz piemājas dīķi un ķēru mazās karūsiņas. Makšķerēt mani iemācīja tēvs. Viņš arī izgatavoja man pirmās makšķeres," savus makšķernieka gaitu pirmsākumus atceras 22 gadus vecais Artūrs, kurš mācās Nacionālajā Aizsardzības akadēmijā. Gadiem ejot un skatoties, kā makšķerē tēvs un citi makšķernieki, kā arī lasot dažādu literatūru par makšķerēšanu, puisim uzkrājās arī sava pieredze. Runājot par lomiem, Artūrs atzīst, ka vēl nevar palielīties ar lieliem lomiem. Lielākā zivs, ko viņš līdz šim noķēris, bijusi 4,4 kg smaga līdaka, bet viss, kā mēdz teikt, vēl priekšā. "Gan jau noķeršu savu dižo lomu," cer Artūrs.

Bez makšķerēšanas jaunais cilvēks nodarbojas ar savu otru hobiju - medībām. Arī medībās viņš sācis iet agrā bērnībā. No sākuma, protams, bijis dzinējs. Tad, sasniedzot pilngadību, iegūta mednieka apliecība un, sveiki mežs un medības! "Medībās man veicas sliktāk. Nevaru palielīties ar nopietnām trofejām, bet ceru, ka arī tās vēl būs," neskumst Artūrs.

Sapnis - piedalīties sacensībās

Jaunieša sapnis kopš bērnības bija piedalīties makšķerēšanas sacensībās, un to palīdzēja īstenot makšķernieks Ēriks Tučs no Balviem. Tā Artūrs nokļuva makšķerēšanas sportā. Viņš stāsta: "Bija 2008. gada ziema, kad man piezvanīja Ēriks un piedāvāja piedalīties ar viņiem vienā komandā Latvijas čempionātā zemledus makšķerēšanā. Aizbraucu uz pirmajām sacensībām, kas man ļoti patika. Kopš tā laika varētu teikt, ka "saslimu" ar makšķerēšanas sportu. Pirmajās sacensībās rezultātu kopvērtējumā biju apmēram pa vidu, cīnoties ar Latvijas labākajiem zemledus makšķerniekiem. Kopš tā laika mēs katru gadu piedalāmies Latvijas čempionātā zemledus makšķerēšanā un dažādos citos čempionātos. Ar vasaras makšķerēšanas sporta veidiem sāku nodarboties tikai šogad, un sākums ir ļoti veiksmīgs - piedalījos divās sacensībās un no abām atbraucu mājās ar medaļām. Biju Latgales čempionātā pludiņmakšķerēšanā, kur izcīnīju 1.vietu komandu vērtējumā un 2.vietu individuālajā vērtējumā, bet Balvu ezera kausā spiningošanā izcīnīju 3.vietu. Šobrīd manā kolekcijā ir divi kausi un 10 medaļas, ko esmu izcīnījis makšķerēšanas sportā. Nevaru izcelt nevienu uzvaru, kas būtu vērtīgāka vai mazvērtīgāka, jo katra uzvara ir izcīnīta spraigā cīņā. Savukārt sacensības, kurās neesmu iekļuvis labāko trijniekā, man ir vērtīgākas nekā uzvaras. Pēc neveiksmēm analizēju, kāpēc neveicās un ko varēja vai vajadzēja izdarīt labāk, lai nākamajās sacensībās nepieļautu iepriekšējās kļūdas."

Lai labi startētu sacensībās, ir jāiegulda liels darbs iepriekšējā sagatavošanā un nepieciešami nopietni finansiālie līdzekļi,- atzīst Artūrs. Viņš ir pateicīgs makšķerlietu veikalam LIARPS, kas sniedz lielu atbalstu, lai Balvu makšķernieki varētu piedalīties sacensībās. Pirms sacensībām ir jābrauc uz ūdenstilpni, kur notiks sacensības, un jātrenējas, jāsaprot, kur zivis atrodas un ko tās labāk ēd. Jāsagatavo attiecīgs inventārs un barība. Barībai ir ļoti liela nozīme. Var teikt - 80% rezultāta ietekmē barība, ar ko sacensību dalībnieki piebaro zivis. Tikpat liela nozīme ir arī inventāram. "Piemēram, gatavojoties Latvijas čempionātam pludiņmakšķerēšanā, inventāru gatavoju nedēļu - 2-4 stundas dienā," veiksmes noslēpumu atklāj Artūrs.

Pie datora lieki nesēž

Artūra tēvs Juris dēlu raksturo kā aktīvu, rosīgu jaunieti, kurš pie datora lieki nesēž. Arī tad, ja nav paredzēts doties zvejā kaut kur tālāk, bet Artūrs ir pārbraucis mājās no Rīgas, viņš agri no rīta dodas makšķerēt tepat Bolupītē vai aizbrauc līdz slūžām. Artūra mamma tādos rītos dēlu rāj: "Varēji taču pagulēt!" Makšķerēt tēvs un dēls bieži dodas kopā. Ierastākās vietas ir Iča, Aiviekste, Lazdogas ezers. "Sākumā makšķerējām no krasta, tad iegādājāmies gumijas laivas, pēc tam nopirkām īstās - plastmasas laivas," saka Juris. Viņa paša lielākais loms bijis 11,300 kg smaga līdaka. Lai gan dēls pagaidām viņu nav pārspējis, tomēr tēvs atzīst, ka zvejas lietās viņš ir krietni gudrāks. Acīmredzot mācās no citiem zvejniekiem un lasa literatūru. Latvijas čempionāts zemledus makšķerēšanā ir pasākums, kurā Artūrs piedalās obligāti. Savukārt sesdien viņš būs mājās, lai kopā ar tēvu un citiem Medņevas mednieku kolektīva biedriem dotos medībās.

Re, kā!

Nošauj neatpazīstamu meža zvēru

Viļakas novada Medņevas pagastā mednieks Laimonis Brokāns nomedījis neatpazīstamu meža dzīvnieku. "Nomedītais īsti nelīdzinās ne vilkam, ne sunim. Dzīvnieks ir garām kājām, mutē - ilkņi, kuplu vilnu, kas norāda, ka tas gatavojies ziemošanai. Nav nekādu pazīmju, ka nošautais meža zvērs kādreiz būtu mitinājies mājās. Dzīvnieks bija sācis uzbrukt govīm, tās trenkāt, tādēļ teicu mednieka, lai paņem karabīni un zvēru nošauj," atklāj mednieku un makšķernieku biedrības "Medņeva" valdes priekšsēdētājs Pēteris Pravs.

Īsumā

Aicina vērot putnus

Miljoniem gājputnu ir devušies ceļā uz savām ziemošanas vietām. Latvijas Ornitoloģijas biedrība aicina iedzīvotājus pieņemt izaicinājumu un atklāt fascinējošo putnu migrācijas pasauli Eiropas putnu vērošanas dienās, kas Latvijā notiks 6.-7.oktobrī. Šoruden ir sarūpēti 20 bezmaksas pasākumi - 16 putnu vērošanas ekskursijas un 4 putnu barotavu veidošanas darbnīcas. "Mūsu ilggadējās sadarbības pamatā ir vēlme Latvijā fiksēt un veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos. Putnu vērošana nav tikai izklaide vai iespēja kopīgi atpūsties, tai ir būtiska nozīme izglītības procesos. Un, līdzīgi kā mūsu uzņēmumā uzsāktā putnu un retu augu monitorēšana, tā ļauj iegūt datus, kas tālāk izmantojami skolu un augstskolu pētniecības projektos," saka Vides projektu vadītāja Santa Kļava.

Eiropas Putnu vērošanas dienu mērķis ir veicināt informētību par putnu migrācijas skaistumu un tās galvenajiem varoņiem - putniem. Iepriekšējā gadā Putnu dienā 80 000 cilvēku no 38 valstīm vienas nedēļas nogales laikā novēroja aptuveni 5 miljonus putnu. Savukārt Latvijā vairāk nekā 550 dalībnieku kopā reģistrēja 163 dažādas putnu sugas un kopskaitā 139 487 putnus.

● Putnu vērošanas sarakstā ir arī netālu no Balviem esošās vietas. 6.oktobrī putnu vērošana – pastaiga notiks Gulbenes novada Litenē. Tikšanās plkst. 10.00 pie bijušās Litenes mežniecības. Pārgājiens ilgs līdz plkst. 14.00, tā laikā dalībnieki apsekos Litenes muižas parku un apkārtējos laukus. Ieteicams uzvilkt gumijas zābakus un laika apstākļiem piemērotu apģērbu. Ekskursiju vadīs Elvijs Kantāns, pieteikšanās pa tālr. 26264611.

● Putnu vērošanas ekskursija "Apkārt Lubāna ezeram" notiks arī dabas liegumā "Lubānas mitrājs". Tikšanās Madonas autoostā, Rīgas ielā 6 plkst.10.00. Ekskursija ilgs līdz plkst.16.00, to vadīs vadīs Andris Avotiņš juniors. Pieteikšanās pa tālr. 26624787.

● Putnu vērošana – pastaiga 6.oktobrī notiks Sitas - Pededzes pļavās Gulbenes novadā. Tikšanās plkst. 10.00 pie Litenes bijušās mežniecības Litenē. Pārgājiens ilgs līdz plkst. 14.00. No satikšanās vietas brauciens līdz Sitas – Pededzes pļavām ar personīgo transportu. Ieteicami gumijas zābaki. Ekskursiju vadīs Elvijs Kantāns. Tālr. 26264611.

Bebru monitorings

Akciju sabiedrības "Latvijas Valsts meži" Ziemeļlatgales mežsaimniecības darbinieki apsekojuši bebru dzīvesvietas valsts mežos, lai par tām informētu medību kolektīvus. Mednieku uzdevums ir raudzīties, lai bebri novadgrāvjos un citos ūdeņos, kas atrodas valsts mežu teritorijā, neveidotu aizsprostus, appludinot teritoriju, kurā aug koki, kas ar laiku sāk trūdēt un bojāties. Tas attiecas uz teritorijām, par kuru izmantošanu medībām mednieku kolektīvi ir noslēguši līgumus ar akciju sabiedrību.

Akciju sabiedrības "Latvijas Valsts meži" Ziemeļlatgales mežsaimniecības Žīguru iecirknī, piemēram, apsaimniekojamās bebraines konstatētas 28 ha platībā, likvidējamās - 5,2 ha platībā, bet par likvidētām atzītas 7,9 ha platībā. Balvu iecirknī apsaimniekojamās bebraines ir 29,3 ha, likvidējamās - 1,8 ha, bet par pilnībā likvidētām atzītas bebraines 0,5 ha platībā. Par apsaimniekojamām bebrainēm uzskata tās, kur medniekiem nepieciešams sekot bebru populācijai, tos medījot un izjaucot aizsprostus, bet ne galīgi šos dzīvniekus likvidējot. Savukārt Valsts meža dienesta darbinieki uzskaitījuši, ka bijušā Balvu rajona teritorijā varētu mitināties vairāk nekā 2000 grauzēju. Pērn mednieki nomedījuši 966 bebrus. Valsts meža dienesta darbinieki uzskata, ka bebru skaits jūtami samazinās. Tos izķer arī plēsīgie dzīvnieki. Bebrus atļauts medīt no 1.augusta līdz 30.aprīlim, un šo dzīvnieku medībām nav vajadzīgas licences.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Apsveicam!

Kad gredzens pirkstā – sajūtas kolosālas

18.augustā Viļakas Romas katoļu baznīcā salaulājās viļacēniete SANDA ŠAICĀNE un rīdzinieks DIDZIS KĻAVIŅŠ. Jauno pāri dzīvē ievadīja Sandas un Didža draugi Elīna un Jānis Griķi, savukārt par atbilstošu noskaņu kāzās rūpējās vakara vadītāja Sarmīte Stabiņa.

Jautāti par iepazīšanās stāstu, jaunie bilst, ka tas ir viņu mazais noslēpums: taču pačukst, ka iepazīšanās bija vienreizēji skaista un tā notika Rīgā. Savukārt par kāzu dienu Didzis saka: "Nenoliedzami, viens no spilgtākajiem notikumiem bija līgavas izpirkšana, kad no Rīgas kopā ar radiniekiem, kolēģiem un ārvalstu draugiem mēroju ceļu uz Viļaku. Tikpat saviļņojošs brīdis bija laulību ceremonija, ko vadīja dekāns Jāzeps Kornaševskis un prāvests Rinalds Broks. Lielu prieku sagādāja jestrā vakara daļa, kurā muzicēja un dziedāja Latvijas Universitātes folkloras deju kopa "Dandari", "Hāgenskalna muzikanti", dziedošā Sprukuļu ģimene, Zintis Krakops un mūsu viesību pamatmuzikanti "MC Orķestris" viesu namā "Kunči"."

Savukārt jaunajai sievai Sandai joprojām spilgtā atmiņā, kā muzikants Zintis Krakops uz akordeona Sandas mājas pagalmā "Meirupītē" visu kāzu rītu spēlēja jestras dziesmas. Un tās nebūt nav vienīgās atmiņas par kāzām! "Vinetas Jurjānes vadībā grezni pušķotā baznīca saviļņoja kā pasakā! Un kur vēl interesantie vārti ar dziesmām un jokiem gan pie pašas baznīcas, gan netālu no lauku mājas! Vēl tagad pārņem neaprakstāmas sajūtas, kad atceros, kā mans vectēvs Sacis mūs izvizināja ar zirgu," atminas Sanda.

Pēc kāzām jaunais pāris devās pāris dienu ceļojumā pa Latviju un secināja, ka tepat pie mums ir tik daudz skaistu un neredzētu vietu, ko aplūkot.

Kopš abu baltākās dienas pagājis vairāk nekā mēnesis un jaunlaulātie jau atgriezušies Rīgā, kur abi dzīvo un strādā. Sanda ir pirmsskolas pedagoģe, bet Didzis ir ārvalstu klientu attiecību vadītājs SIA "TILDE" un lektors Latvijas Universitātē un Rīgas Juridiskajā augstskolā. Jaunlaulātie teic: "Kad laulību gredzens pirkstā, sajūtas ir kolosālas! Ļoti piestāv!"

Tagad galvenais vārds ir - mūsu!

11. augustā Balvu Evaņģēliski luteriskajā baznīcā viens otram "Jā" vārdu teica un gredzenus mija balveniete ELĪNA ANDREJEVA un Kubulu pagasta iedzīvotājs MĀRTIŅŠ KAĻVA. Jauno pāri dzīvē ievadīja, kā teic Elīna un Mārtiņš, paši labākie vedēji pasaulē – Inga un Edgars Kaļvas.

Elīna ar Mārtiņu iepazinās pirms pāris gadiem kādā no kopīgajiem skolas pasākumiem Balvu Valsts ģimnāzijā: "Tā nebija mīlestība no pirmā acu skatiena. Viss notika pamazām – soli pa solim, neko nesasteidzot. Mūsu attiecības no skaistas draudzības pārauga mīlestībā, kas aizveda līdz kāzām."

Atminoties savu īpašo dienu, jaunlaulātie teic, ka kāzas bija ļoti skaistas un sirsnīgas, jo todien ar Elīnu un Mārtiņu bija viņu vistuvākie cilvēki, radi un draugi. Elīnai viens no īpašākajiem mirkļiem kāzās šķita laulību ceremonija un mirklis pirms tās, kad baznīcā iegāja tētim pie rokas. "Tas tiešām bija saviļņojošs brīdis, tāpat kā satraukuma pilnais mirklis, kad baznīcā satikāmies ar Mārtiņu," atminas Elīna. Lai arī kāzu diena bija vēsa un diezgan tumša, jaunlaulātie uzskata, ka tas tikai piedeva efektu laulību ceremonijai, kuras laikā baznīcā dega tikai sveču gaismiņas. Tas bija skaisti un īpaši!

Pēc svinīgās ceremonijas baznīcā jaunie ar viesiem devās izbraucienā uz Vēršukalnu Viļakas pusē, bet svinības turpināja Kubulu kultūras namā. Rezumējot visu, kas notika kāzās, Elīna un Mārtiņš saka: "Viss bija perfekti, jo vedēji un mūsu abu vecāki parūpējās par sirsnīgām, ļoti skaistām un jautrām kāzām."

Pašlaik jaunlaulātie dzīvo, studē un strādā Rīgā, taču bieži atbrauc ciemos uz Balviem. Tagad, kad viņi ir vīrs un sieva, Elīna un Mārtiņš apgalvo, ka dzīvot diviem ir daudz labāk un vieglāk: "Nav vairs tikai mans vai tavs. Tagad viss ir mūsu! Viss, ko darām, domājam un sasniedzam."

"Jā" vārdu teic pēc astoņu gadu draudzības

25. augustā Tilžas Evaņģēliski luteriskajā baznīcā mācītājs Mārtiņš Vaickovskis salaulāja rugājieti Eviju Maineli un tilžēnieti Valdi Čipatu. Jaunos kopējā dzīvē ieveda Evijas krustvecāki Zane un Juris Puļči.

Kaut arī Evijas un Valda vecvecāki bijuši teju vai kaimiņi un dzīvojuši pie viena ezera, jauniešu dzīves ceļiem bija lemts krustoties tālajā Īrijā. "Simpātijas vienam pret otru radās jau pašā sākumā, tomēr attiecības neveidojām uzreiz, jo Valdis nedzīvoja turpat, kur es. Pēc viņa pārcelšanās uz pilsētu drīz vien sekoja pirmā atzīšanās mīlestībā, un nepagāja ne cik ilgs laiks, kad pieteicās mūsu dēliņš. Kopš tā brīža jau pagājuši astoņi gadi," stāsta Evija.

Daudzus satraucošus un skaistus mirkļus Evija un Valdis piedzīvoja arī savā kāzu dienā. Viens no tādiem bija pieturvieta uz tilta Dubļukalnā. "Stāvējām katrs savā tilta pusē un, sperot soļus viens otram pretī, saucām mīļvārdiņus," atminas Evija. Tālāk ceļš veda uz Lāča dārzu, kur uz tilta margām jaunlaulātie pielika savu atslēdziņu. Savukārt uz Bolupes tilta uz sirsniņveida balona Evija un Valdis viens otram uzrakstīja novēlējumus un palaida gaisā, bet Kubulos šampanieša pudelē ielika uzrakstīto vēstījumu un to iemeta upē. "Ar to mūsu kāzu dienas izdarības nebeidzās. Interesanta bija mičošanas ceremonija, kurā, tupot uz zirņiem (tas gan bija sāpīgi!), devām viens otram zvērestu un skaitījām naudu. Kurš ātrāk saskaitīs, tas būšot ģimenes pelnītājs. Noskaidrojām, ka tā būšu es," atceroties tās dienas notikumus, smaidot stāsta Evija.

Jau tuvākajā laikā jaunlaulātie cer izmantot dāvanu karti un doties uz SPA hoteli Siguldā: "Kāzu ceļojumā nebraucām, taču tā vietā dosimies uz Siguldu. Tas būs mūsu mazais kāzu ceļojums," stāsta Evija.

Pēc kāzām Čipatu ģimene apmetusies uz dzīvi Evijas vecāku mājās Kubulos. Viņi saka: "Vecāki dzīvo un strādā Īrijā, bet mēs remontējam māju." Kamēr Valdis strādā celtniecībā, Evija saimnieko mājās un rūpējas par sava pirmklasnieka pavadīšanu un sagaidīšanu no skolas.

Jaunlaulātie atzīstas, ka vēl nav aptvēruši, ka jau ir vīrs un sieva: "Taču sajūtas ir fantastiskas - it īpaši, kad viens otra pirkstā ieraugām gredzenu."

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Laika zīmes **Oktobris** (Lietus, Veļu, Zemliku, Rudens mēnesis)

Jau ar Miķeļiem sākās Veļu laiks – laiks, kad senči aicināja viesos savu mirušo tuvinieku dvēseles, pamieloja tās un tad laipni aizraidīja atkal projām.

Ticējumi. *Ja Veļu laikā pērkons - ziemā būs maz sniega. Ja ozoliem un bērziem nokrīt visas lapas - būs viegla ziema, ja nenokrīt - būs barga ziema. Ja oktobrī vēl daudz lapseņu - būs gara ziema.*

1. oktobris - viena no Rudens (Mazajām) Mārām jeb Lapkritis. Šajā dienā pārceļas no vasaras mājām uz istabām. Ievāc mežrožu augļus. Viena no dienām, kad Velns no debesīm nomests.

Ticējumi*. Kāds laiks Rudens Mārā, tāds rudenī. Ja vēl labi aug atāls, ziema būs sniegaina. Ja lido dzērves, pēc divām nedēļām būs sals. Ja nelido, tad līdz 2. novembrim būs bez sala un ziema vēla.*

12. oktobris - Vecmiķelis. Šajā dienā daudzviet Vecmiķeļa tirgi.

Ticējumi. *Ja šajā dienā uzkrīt sniegs, tad līdz ziemai vēl septiņas nedēļas. Ja dzērves* aizlidojušas - būs agra un auksta ziema.

14.oktobris - Vecais lapkritis. Kāds Vecais lapkritis, tāda ziema.

Ticējumi. *Ja bērzs bez lapām, būs maiga ziema. Ja lapu vēl daudz, būs slikta ziema.*

15. oktobris - viena no Vēja Mātes dienām. Šajā un turpmākajās trīs dienās vēroja vēju virzienus. Tie iezīmēja rudens valdošos vējus.

Ticējumi. *Ja šajās dienās gulbji iet prom vakarā - būs agrs rudens; ja rīta pusē - būs vēls rudens. Ja vējš no austrumiem, būs auksta ziema.*

28. oktobris - Simjūdis. Daudzviet tā ir galvenā un arī pēdējā Veļu laika diena. Šajā dienā aicināja un mieloja veļus. Dzīvie cits pie cita neciemojās. Ja kāds viesis tomēr ieradās, viņu nemieloja. Dažos novados šai dienā kaut ko cepa un vārīja no itin visas rudens ražas, sākumā pamielojot Laimas māti, pēc tam mielojās paši.

Ticējumi. *Ja šajās dienā migla līst kā aukstas asaras, tad ziema ies pēc vasaras, tas ir, kāda vasara - tāda ziema.*

Kādu laiku varētu sagaidīt oktobrī?

Pagājušajos Miķeļos (29. septembrī) dienas pirmā puse lielākoties bija saulaina un jauka. Pēcpusdienā saradās vairāk mākoņu, bet bez būtiskiem nokrišņiem. Vējš pūta no dienvidrietumiem, rietumiem. Tas rāda, ka ziemai jābūt ne sevišķi bargai, bet ar aukstuma viļņiem ziemas otrajā pusē.

Oktobris, kā jau rudens mēnesis, attaisnos savu nosaukumu. Ja seko ticējumam (kāds laiks 16. augustā, tāds oktobrī), tad Veļu mēnesim kopumā jāatbilst ilggadējiem vidējiem šā mēneša temperatūras, nokrišņu un vēja rādījumiem. Mēneša pirmajā pusē īslaicīgs rudens lietus mīsies ar sausākām un saulainākām dienām. Nokrišņi gan lietus, gan arī krusas veidā. Oktobra vidū naktīs daudzviet jau salnas, bet dzestrie ziemeļrietumu vēji atnesīs arī nokrišņus krusas un sniega graudu veidā. Tie būs īslaicīgi un tik vien, kā pabaidīšanai, jo no 20.oktobra līdz ziemas sniegam vēl septiņas nedēļas. Oktobra otrajā pusē nokrišņu būs mazāk, bet biežāk būs nakts salnas, lai gan liels sals vēl nav sagaidāms. Tikai mēneša beigās atkal var pastiprināties nokrišņi lietus veidā ar slapja sniega piejaukumu.

Oktobris tradicionāli ir rudens vēju laiks. Šis rudens nebūs izņēmums, un mēneša vidū atkal pastiprināsies brāzmaini vēji, kas atnesīs strauji mainīgus nokrišņus.

Oktobrī nepārtraukti pārvietojas gājputni. Mēneša pirmajā pusē lido dzērves un zosis. Pēc Pokrova (Vecais lapkritis) - arī gulbji. Ja gulbji vēl nelido, tad, kā vēsta ticējums, ātrāk par Ziemassvētkiem ziemu nav ko gaidīt. Ja ierodas zīdastes, tad Somijā jau snieg…

Jauku oktobri vēlot, **V.Bukšs**

Darbi oktobrī

28.oktobrī plkst. 3.00 pulkstenis jāpagriež par stundu atpakaļ

Augļu dārzā:

❀ Mēneša sākumā vāc ziemas šķirņu ābolus un bumbierus glabāšanai.
❀ Stāda vai pierok augļu kokus un ogulājus.
❀ Augļu koku un ogu krūmu apdobēs iestrādā labi satrūdējušus kūtsmēslus vai kompostu.
❀ Mēneša pēdējās dienās pabeidz vīnogulāju apgriešanu.
❀ Mulčē aveņu stādījumus.
❀ Veido jaunu komposta kaudzi.

Košumdārzā:

❀ Mēneša pirmajā dekādē stāda tulpes un citas sīpolpuķu šķirnes.
❀ Mēneša beigās izrok maijpuķīšu sakneņus ar ziedpumpuriem uzziedināšanai.
❀ Nogrābj sakritušās lapas no zāliena.
❀ Sagatavo rozes ziemošanai.
❀ No betonētiem baseiniņiem izlaiž ūdeni.

Telpās:

❀ Telpu sīpolpuķēm jānodrošina miera periods.
❀ Ziemassvētku kaktusus jau var pamazām laistīt ar vāju speciālo mēslojumu.
❀ Augiem rasina lapas.

Pagrabā:

❀ Vēdina pagrabu.
❀ Izliek saindētu ēsmu grauzējiem.
❀ Uzmana, kā glabājas sakņu un ābolu raža.

Sakņu dārzā:

❀ Mēneša sākumā vāc vēl nenovāktos sakņaugus.
❀ Vāc galviņkāpostus un skābē.
❀ Izrok puravus.
❀ Mēneša beigās novāc glabājamās kāpostu galviņas.
❀ Mēneša beigās novāc sakņu selerijas.
❀ Stāda ziemas ķiplokus.

Siltumnīcā:

❀ Brīvajā laikā, kamēr nav aukstums, dezinficē siltumnīcas un sagatavo nākamajai sezonai.

Stādāmais laiks

6.-18. oktobris.

Lai justos mundri

Vēlamās atslodzes dienas. Laiks pirms un pēc Mēness fāžu maiņas, kad ieteicams atturēties no ēšanas, var lietot tikai ūdeni vai nesaldinātu tēju - **8.** (04.05-12.42), **15.** (09.49-20.15), **22.** (00.52-08.26), **29.** (15.17-24.00), **30.**(00.00-04.24) **oktobrī.**

Piemērotas dienas pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai - **7., 8., 16., 17.oktobrī.**

Īstais laiks ģenerāltīrīšanai, jo, šajā dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās. Izmazgātā veļa ir tīrāka **7., 8.oktobrī.**

Īstā diena matu kopšanai, griešanai, lai tie ātri augtu, būtu veselīgāki un frizūra saglabātu formu - **10., 12., 20., 21.oktobrī.**

Diena, kas piemērota skaistumkopšanai - **14., 20., 21.oktobrī.**

Īpaši veiksmīga diena tiem, kuri ļaujas un paļaujas uz to, ka viss notiek īstajā laikā un vietā - **5., 7., 24.oktobrī.**

Īpaši veiksmīga diena tiem, kuri notikumu gaitu labprāt ietekmē paši - **21.oktobrī.**

Mēness tukšais laiks - piemērots, lai pabeigtu iesākto, sakārtotu domas un atpūstos. Šajā periodā labāk nesākt neko jaunu, neparakstīt svarīgus līgumus, nesākt ārstēšanās kursu, jo rezultāts var nesniegt cerēto. **Oktobrī - 2.** *(01.32-02.26),* **4.** *(10.44-14.46),* **6.** *(00.08-24.00),* **7.** *(00.00-03.45),* **8.** *(10.33-24.00),* **9.** *(00.00-14.55),* ***11.*** *(00.40-22.23),* **13.** *(02.48-24.00),* **14.** *(00.00-02.02),* **15.** *(15.02-24.00),* **16.** *(00.00-03.06),* **17.** *(05.23-24.00),* **18.** *(00.00-03.26),* **19.** *(23.26-24.00),* **20.** *(00.00-04.41),* **22.** *(06.31-08.02),* **24.** *(04.27-14.00),* **26.** *(18.04-22.31),* **28.** *(03.32-24.00),* **29.** *(00.00-08.15), (23.01-24.00),* **30.** *(00.00-24.00),* **31.** *(00.00-20.40).*

Der zināt **Heihēras**

Heihēras pēdējos gados savu dekoratīvo un krāsaino lapu dēļ kļuvušas ļoti iecienītas. Skaistās heihēru šķirnes radītas pēdējo divdesmit gadu laikā. Arī Latvijā katru gadu var meklēt kādu jaunumu savam dārzam. Jaunās, skaistās šķirnes nav lētas, bet skaistie un košie augi ir tā vērti.

Heihēru lapas var būt visdažādākajos krāsu toņos, marmorētas, viļņainas, krokainas, dzīslotas, matētas, gludas… Tās ir dekoratīvas visu aktīvo augšanas sezonu. Ir šķirnes, kas kā hameleoni visas sezonas garumā maina krāsu. Ziedi ir sīki, zvanveida, var būt balti, rožaini balti, rozā, sarkani, sakārtoti skrajā augšupvērstā ziedkopā, kas glīti paceļas virs lapām. Ziedus un lapas var izmantot pušķu veidošanai.

Raksturojums

Nelieli puskrūmiņi, kuru augstums sniedzas 15-50 cm (atkarībā no šķirnes). Ziedneši paceļas virs krūmiņa garos kātos. Zied jūnijā, jūlijā. Agrās šķirnes - maijā. Selekcionāri veikuši milzīgu darbu un izveidojuši ļoti daudz efektīgu lapu krāsas un formas heihēras. Selekcijas darbs turpinās un heihēras vēl pārsteigs, domājams, ar lielākiem un spilgtākiem ziediem. Pret slimībām un kaitēkļiem maz uzņēmīgas. Sakņu dzinumiem ir tendence augot pacelties virs zemes - tas noteikti regulāri jānovērš, uzrušinot augsnes virsu, lai saknes labāk attīstītos. Ziemcietība - laba, ja uz ziemu aprušina un kailsalā piesedz. Ik pēc 3-5 gadiem dala un pārstāda, labāk pavasarī. Dekoratīva visu veģetācijas periodu.

Kur stādīsim?

Heihēras ir pieticīgas. Nepieciešamais minimums - laba drenāža, pusēna vai saulaina, bet ne spilgta saule visu dienu. Mitrumu mīloša, bet nedrīkst pieļaut ilgi stāvošu ūdeni, var iepūt saknes. Labāk augs, ja augsne būs trūdvielām bagāta, ielabota pH 5,8-6,3. Papildmēslošana ielabotā zemē nav vajadzīga. Ja mēslo, tad devu gatavo uz pusi vājāku nekā citām ziemcietēm. Var stādīt akmensdārzā, piekrastes zonā kā apmales augu.

Ziemcietība kopumā laba. Tā kā sakņu sistēma heihērām samērā smalka, tās var ciest ilgstošā kailsalā no sakņu izcilāšanas. Šeit labi der augsnes mulčēšana, kas palīdz saglabāt augsnes mitrumu. Tā var būt mizu mulča, kūdra, kompostzeme. Maziem, jauniem stādiņiem var uzlikt skujas zaru.

Ar ko kopā stādīsim?

Kalpo kā kontrasts citiem augiem un piedod dārzam respektablu skatu. Labi izskatās kopā ar dažādiem sedumiem, hostām, prīmulām, zilgano auzeni, lakaci, ložņu cekuliņu, vilnaino sārmeni. Ļoti labi kombinēt ar vasaras puķēm.

Iecienītākās heihēru šķirnes:

Vizuļu heihēra *'Chocolate Ruffles'* - violeti brūnganas lapas, kas kontrastē ar krēmkrāsas ziediņiem jūnijā - augustā, 40 cm.

Vizuļu heihēra *'Plum Pudding'* - brūni-zaļi marmorētas lapas, krēmkrāsas ziedi jūnijā - augustā, 50 cm.

Hibrīdā heihēra *'Caramel'* - sārti dzeltenas lapas, maigi rozā ziedi jūnijā - jūlijā, 50- 30 cm.

Hibrīdā heihēra *'Marmelade'* - dzeltenīgi rozā lapas, balti ziedi jūnijā - jūlijā, 25- 45 cm.

Hibrīdā heihēra *'Electra'* - dzeltenas lapas ar sarkanu dzīslojumu, balti ziedi jūnijā - jūlijā, 30-20 cm.

Hibrīdā heihēra *'Obsidian'* - tumši sarkanmelnas lapas, krēmbalti ziedi jūnijā - augustā, 25-60 cm.

Hibrīdā heihēra *'Silver Scrolls'* - sarkanīgi sudraba lapojums, balti ziedi maijā - jūlijā, 60-30 cm.

Spožā heihēra *'Meeting Fire'* - sarkani brūnas, viļņotas lapas, 40 cm.

Kalendārs **Dārza darbu kalendārs oktobrī**

P	1	Pilnmēness no30.09.	A	8	Dilstošs mēness 10.33	Vz	15	Jauns mēness 15.02	Sv	22	Augošs mēness 6.32	Ū	29	Pilnmēness 21.49	V								
O	2		Vr	9		L	16		Sk	23		Z	30		D								
T	3			10			17			24			31										
C	4		D	11		J	18		St	25		A											
P	5			12			19			26													
S	6			13			20		M	27													
Sv	7		Vz	14		Sv	21			28													

-labākais laiks potēšanai, spraudeņu ņemšanai, augļu novākšanai

-labākais laiks stādīšanai, koku un krūmu apgriešanai, mēslošanai

-nelabvēlīgs laiks dārza darbiem

-Lapu dienas -Augļu dienas -Sakņu dienas -Ziedu dienas

Izmantotie materiāli: 36.6, Dārza Pasaule, interneta portāli

Lappusi sagatavoja D.Dimitrijeva

Jaunākie žurnālu numuri

Dārza Pasaule

↬ Princeses vārdā nosauktās ziedu kupenas. *Hortenzijas.*
↬ Kobrlilijas jeb arizēmas. *Daudzu sugu arizēmas ir savdabīgi, izcili dekoratīvi augi, kurus var audzēt arī Latvijā.*
↬ Latviskais vanilīns no kalmēm.
↬ Dienvidi tepat, Rīgas dārzā. *Veldas Porietes dārzā aug dažādi siltzemju augi.*
↬ Noslēpumainie īsspārņi. *Kas sīpolu un burkānu mušai iedveš bailes?*
↬ Spāņu loki - puravi. *Audzējot piemērotas šķirnes, puravus rudenī var nenovākt un atstāt ziemot uz lauka.*
↬ Ar ko dārza mīļotājus no Latvijas pārsteidz dārzi Zviedrijā.
↬ Telpaugi - nerteras, pasifloras, kolumnejas, ehmejas.
↬ Koku dziedinošā enerģija. *Kuri ir enerģiju dodošie, kuri - enerģiju ņemošie koki, uzzināsiet žurnālā.*
↬ Trokšņainā izkapts - trimmeris. *Kādas ir viena vai otra veida priekšrocības, uzzināsiet žurnālā.*
↬ Kad arsim, raksim, frēzēsim zemi? *Zeme jāuzar jau rudenī - tas ir pirmais zemkopja likums.*
↬ Varianti, kā uzlabot pagrabu.
↬ Kā iestādīt tikpat krāšņu dobi ar tulpēm kā Keikenhofā.
↬ Gatavojam košumdārzu ziemai.
↬ Augu māju vēlais rudens - tīrībai.
↬ Substrāta veselīgumam.
↬ Neparasti mēslošanas līdzekļi.
↬ Ko par citādajiem mēslojumiem domā dārzkopji.
↬ Sliekas neder visiem telpaugiem.
↬ Lai alojes zied katru gadu.
↬ Dižmeldri no lapas spraudeņa.
↬ Augi pret vielmaiņas traucējumiem.

Mūsmājas

↬ Rakstnieces ideālā pasaule. *Leldes Stumbres radošais darbs cieši saistīts ar viņas māju. Kāda tā ir?*
↬ Šoreiz stāsts par Laumu Kalniņu no Cēsīm. *No zeķes līdz zaķim.*
↬ Rudens paletei mājai. *Ar kādiem dizaina priekšmetiem un aksesuāriem ienest rudens krāsu gammu interjerā? -iesaka dizainere Kristiāna Lepse.*
↬ Kā vecā, brūnā sekcija par bērnistabas mēbelēm pārtapa. *Padomi, kā ar līmplēvēm izdaiļot mēbeles.*
↬ Viesos pie blogeres, jaunās sievas Māras Arājas un viņa vīra Jāņa . *"Ne jau virtuves kvadratūra nosaka ēdienu garšu un kvalitāti, bet vēlēšanās darboties un labi produkti."*
↬ Ko der zināt par salviju un idejas mājas aptieciņai, virtuvei. *Iveta Galēja iesaka salvijas sviestu un etiķi. Nemirstības zālīte - salvija.*
↬ Gaļa paliek gaļa. *Šefpavāra Rūdolfa Šteinberga padomi, pērkot gaļu tirgū.*
↬ Kā pagatavot sīpolu marmelādi - lielisko piedevu pastētei.
↬ Rudenim piestāv melones un arbūzi. *Ko interesantu pagatavot no melones? Dienvidu skaistule melone.*

Sestdiena

↬ Līksmība uz Latvijas veselības aprūpes titānika. *Ārstu biedrības prezidents Pēteris Apinis.*
↬ Burgeru uzvaras gājiens. *Dizainers, kurš lampas vietā uztaisīja bulciņu.*
↬ Nebļaut visiem līdzi. *Laimis Rācenājs vienmēr gribējis būt citāds, atšķirīgs, ne tāds kā visi.*
↬ Septiņi notikumi, kas mainīja Jāņa Paukštello dzīvi.
↬ Ogļraču darbs ar baltām čībiņām. *Haralds Ritenbergs.*
↬ Īstas idejas īstajā laikā. *Iespraukušies starp debesīm un zemi.*

Krustvārdu mīkla – trīs uzvarētāji mēnesī

Trīs krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu – žurnālu komplektu. Atbildes gaidām līdz 25.oktobrim.

Septembra mīklu atrisināja: Ņ.Circene, D.Svarinskis, U.Pozņaks, J.Usāns, V.Zaķe, M.Paidere, M.Pretice, A.Lukumietis, L.Baranovskis, D.Kivkucāns, S.Vēvere, C.Zelča, Z.Bērziņa, Z.Pulča, L.Kivkucāne (Balvi), A.Mičule, O.Zelča, B.Ķīse, I.Donskaja (Tilža), A.Vīcupa (Vectilža), I.Svilāne, V.Ločmele (Lazdukalns), V.Dragune (Kuprava), Z.Tišanova, I.Kudure (Viļaka), L.Ločmele (Baltinava).

Par septembra krustvārdu mīklas atrisināšanu balvas saņem VIJA LOČMELE (Lazdukalns), LIDIJA KIVKUCĀNE un JĀNIS USĀNS (Balvi). Pēc balvas griezties redakcijā.

Krustvārdu mīkla oktobrī

Sastādījis A. Levgovds

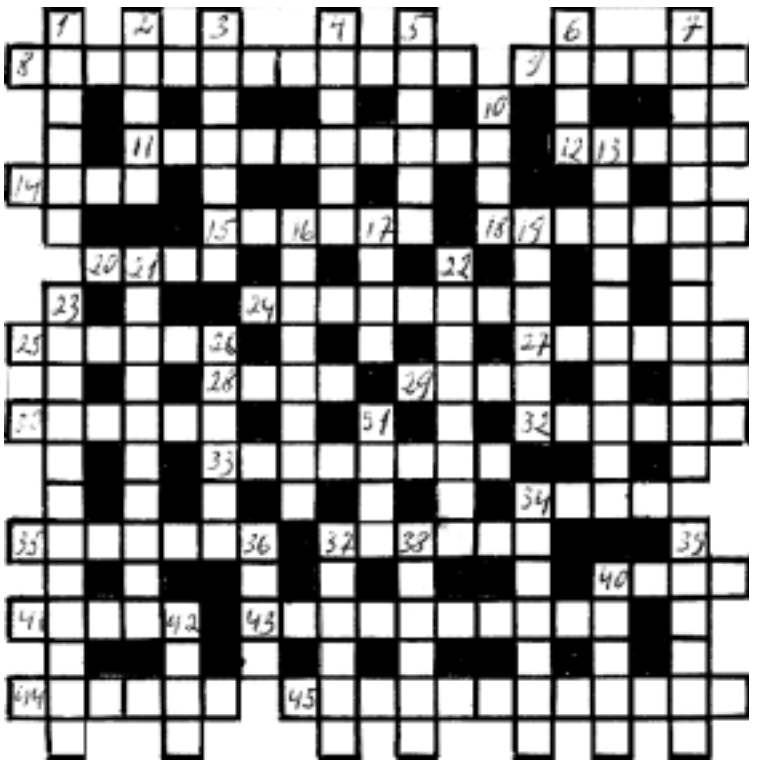

Horizontāli: 8. Monopolistiskas akciju sabiedrības ASV, Anglijā. 9. Siekalas. 11. Kājnieku izlases daļas daudzās armijās. 12. Bezkrāsaina gāze bez smakas. 14. Latīņu alfabēta burts. 15. Medību suns ar līkām kājām. 18. Svētelis. 20. Sarīkojums ar svinīgu runu. 24. Poza baletā. 25. Kukaiņēdājs dzīvnieks. 27. Apgaismošanas ierīces. 28. Sieviešu balss. 29. Brūngani zaļgana krāsa. 30. Ziemas sporta inventārs. 32. Sastapt. 33. Saimnieciski patstāvīgu uzņēmumu apvienība. 34. Plaša mēroga gadatirgus. 35. Raibs, plankumots. 37. Nāra, ūdens meita. 40. Franču komponists (1818.-1893.). 41. Zodiaka zvaigznājs. 43. Sengrieķu mitoloģijā viena no mūzām – deju aizgādne. 44. Latviešu rakstnieks (1890.-1926.). 45. Kambaris (produktu u.c. lietu glabāšanai).

Vertikāli: 1. Latviešu rakstnieks (1871.-1911.). 2. Pūču dzimtas putns. 3. ... Birznieks-Upīts. 4. Priežu dzimtas koks. 5. Tilpuma mērs (atšķirīgs dažādās zemēs). 6. Taisnības dieviete grieķu mitoloģijā. 7. Kalnu divritenis. 10. Atols. 13. Ierīce temperatūras mērīšanai. 16. Persona, kas uzrauga grupas darbu, uzvedību. 17. Slavens latviešu hokeja vārtsargs. 19. Liels, maisveidīgs tīkls, kuru velk zvejas kuģis. 21. Mājas pavarda svētuma un ģimenes dievs japāņu mitoloģijā. 22. Latviešu dzejniece (1868.-1943.). 23. Atklātībā nodoti teksti. 26. Sader, sapas. 31. Franču gleznotājs, tēlnieks (1834.-1917.). 34. Augs, no kura lakstiem iegūst nikotīna preparātus. 36. Latviešu gleznotājs (1896.-1944.). 37. Zodiaka zvaigznājs. 38. Aukstais ēdiens. 39. Pīpis (tējkannai). 40. Grieķu alfabēta burts. 42. Nātrija hlorīds.

Septembra mīklas atrisinājums

Horizontāli: 6. Mistrāls. 8. Komersants. 9. Konfigurācija. 12. Ergs. 13. Analogs. 15. Masoni. 17. Slota. 18. Balanda. 20. Armija. 21. Torņi. 24. Lasts. 25. Klades. 27. Kortiks. 29. Rūtis. 31. Austra. 33. Asistēt. 34. Dzīt. 35. Ekstravagants. 37. Pergaments. 38. Bazilika.

Vertikāli: 1. Dispansers. 2. Argo. 3. Modris. 4. Kreilis. 5. Stingras. 7. Lifts. 9. Koleģialitāte. 10. Gamma. 11. Aerodinamisks. 14. Gabals. 16. Oratori. 19. Lauskas. 22. Raksts. 23. Hermētisks. 26. Krūzītes. 28. Traka. 30. Sausums. 32. Trakts. 33. Asaka. 36. Trio.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors balvā saņems žurnālu komplektu. Oktobra tēma – "Dzīvei ir tāda krāsa, kāda tā ir tavai iztēlei". Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Kas tur ir? Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Gliemezītis. Iesūtīja Zane Jermacāne.

Nelaime

Auto sadursmē ar zirga pajūgu beigts zirgs un cietuši cilvēki

27.septembrī, ceturtdien vakarā, autoceļa Bērzpils-Krišjāņi 4.kilometrā Balvu novada teritorijā automašīnas *VW Transporter* vadītājs izraisīja sadursmi ar zirga pajūgu. No notikuma vietas ar dažādām traumām mediķi slimnīcā nogādāja piecus cietušos - divas sievietes, dzimušas 1938. un 1954.gadā, un trīs vīriešus, dzimušus 1958., 1971. un 1981.gadā.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Balvu iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas priekšniece Ginta Zābele informē, ka transportlīdzekļa vadītājs ir noskaidrots, kā arī sniedzis policijā liecības. Viņa saka: "Visas notikumā iesaistītās personas policija noskaidroja uz vietas. Sakarā ar notikušo avāriju ir uzsākts kriminālprocess. Izmeklēšanas uzdevums ir noskaidrot, kas vainīgs avārijas izraisīšanā - automašīnas vadītājs, zirga pajūgs vai abi."

Viena no cietušajām sievietēm, Zenta Irbīte, kura atrodas slimnīcā, liktenīgajā dienā bija laukos pie māsas, kur vāca galda bietes. Viņa stāsta: "Tas notika pēc septiņiem vakarā, braucām uz tīrumu pēc pēdējās biešu kravas. Tā kā man no rīta bija jābūt darbā, tad astoņos vakarā ar vīru plānojām braukt uz Balviem. Zirga pajūgā atradāmies trijatā - māsa sēdēja priekšā, es - sānos, bet mans vīrs - aizmugurē. Pašu sadursmes brīdi neatceros. Tikai redzēju, ka *busiks* brauc mums virsū. Kad atguvu samaņu, bija jau izsaukta *ātrā* palīdzība. Uz slimnīcu atveda mūs visus, arī *busika* pasažieri un vadītāju. Viņš brauca vienā *ātrās* palīdzības mašīnā ar mani, bet no uzņemšanas nodaļas aizbēga. Mums pēc tam ņēma asins analīzes, lai pārbaudītu, vai neesam lietojuši alkoholu, bet *busika* šoferis jau mašīnā atteicās nodot asinis, jo tās esot viņa tiesības. Par to esmu ļoti aizvainota un sašutusi. Kur skatās policija? Tik smaga avārija, bet automašīnas vadītājam asins analīzi alkohola reibuma noteikšanai nenoņem! Nu kā tā var?! Viņš var atteikties no analīzes, bet mēs nevaram. Gribētos zināt, kāpēc policija nebrauca līdzi uz slimnīcu un nebija līdzās šoferim, kurš izraisīja avāriju, ar lielu ātrumu iebraucot pretējā joslā."

No Zentas stāstītā zināms, ka vieglāk šajā avārijā cietis Zentas vīrs. Viņš ticis cauri ar sasitumiem un diviem ribu lūzumiem un no slimnīcas jau ir izrakstīts. Smagāk cietusi Zentas māsa - viņai ir lauzta kāja, smagi cietuši arī iekšējie orgāni. Zenta ārstē smadzeņu satricinājumu. Bērzpilieši pieļauj, ka avārijā vainīgs ir *busika* šoferis, vietējais iedzīvotājs Rafaels Gabrāns. Bet cietušie ir pateicīgi zirdziņam, kurš, saņemot autobusa triecienu, ziedoja savu dzīvību, bet izglāba cilvēkus. Par beigto lopiņu ir parūpējušies Zentas māsas kaimiņi, viņi to ir aprakuši.

Avārijas vietā. Kad ceļu satiksmes negadījuma vietā ieradās policija, likumsargi tur ieraudzīja beigtu zirgu, sasistus ratus un apgāzušos mikroautobusu. Internetā par šo avāriju lasāmas skarbas atsauksmes: "Zirgu nosituši, stulbie latgalieši!"

Tiesu lietas

Balvu rajona tiesas kalendārs oktobrī

Laiks	Lietas dalībnieki	Lietas būtība	Tiesnesis
1.oktobris 10.00	Ivans Sadovņikovs	KL 175.p.3.d. - zādzība	Simona Gmireka
2.oktobris 10.00	Jānis Dreimanis	KL 262.p.2.d.- transporta līdzekļa vadīšana alkohola reibumā un bez vadītāja tiesībām	Simona Gmireka
2.oktobris 10.30	Pēteris Bužs	KL 125.p.1.d.- tīšs, smags miesas bojājums	Simona Gmireka
2.oktobris 11.00	Arturs Krivišs, Lauris Plūme	KL 130.p.2.d.-tīšs, viegls miesas bojājums	Arvis Garais
3.oktobris 10.00	Ilmārs Logins	KL 180.p.1.d.- zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā	Simona Gmireka
3.oktobrī 10.00	Vilnis Ķevers	KL 175.p.1.d.- zādzība	Eduards Veiss
3.oktobris 11.00	Ilgvars Gruntmanis, Vladislavs Punculs	KL 176.p.2.d.; 126.p.1.d.- laupīšana; tīšs, vidēja smaguma miesas bojājums	Arvis Garais
3.oktobris 14.00	Sergejs Ķiseļovs	KL 262.p.2.d.- transporta līdzekļa vadīšana reibumā un bez vadītāja tiesībām	Eduards Veiss
4.oktobris 10.00	Māris Gavrilovs	KL 125.p.1.d. - tīšs, smags miesas bojājums	Simona Gmireka
4.oktobris 10.00	Ritvars Ebelis	KL 175.p.3.d.; KL 185.p. 1.d.; KL 262.p.2.d.; KL 312.p.- zādzība; mantas tīša iznīcināšana un bojāšana; transporta līdzekļa vadīšana reibumā un bez vadītāja tiesībām, izvairīšanās no soda izciešanas	Eduards Veiss
5.oktobris 9.30	Deniss Prokofjevs	KL 180.p.1.d.- zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā	Arvis Garais
8.oktobris 10.00	Valdis Puķītis	KL 130.p.2.d.- tīšs, viegls miesas bojājums	Simona Gmireka
8.oktobris 10.30	Igors Kašihins	KL 190.p.1.d.- kontrabanda	Simona Gmireka
8.oktobris 13.00	informācija nav izpaužama, slēgta sēde		Eduards Veiss
8.oktobris 14.00	informācija nav izpaužama, slēgta sēde		Eduards Veiss
9.oktobris 10.00	Dzintars Grāvis	KL 262.p.2.d.; KL 312.p.- transporta līdzekļa vadīšana reibumā un bez vadītāja tiesībām; izvairīšanās no soda izciešanas	Eduards Veiss
9.oktobris 10.00	Māris Madernieks	KL 175.p.3.d.- zādzība	Simona Gmireka
10.oktobris 10.00	informācija nav izpaužama, slēgta sēde		Eduards Veiss
12.oktobris 11.00	Aivars Lazdāns	KL 185.p. 1.d.- mantas tīša iznīcināšana un bojāšana	Arvis Garais
15.oktobris 10.00	iesnieguma par soda izpildi izskatīšana		Simona Gmireka
15.oktobris 10.00	iesnieguma par soda izpildi izskatīšana		Eduards Veiss
15.oktobris 10.30	iesnieguma par soda izpildi izskatīšana		Eduards Veiss
17. oktobris 10.00	Vasilijs Koguts	KL 300.p.2.d.; KL 179.p.3.d.; KL 218.p.2.d.- apzināti nepatiesa liecība, atzinums, tulkojums un paskaidrojums; piesavināšanās; izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas	Simona Gmireka
18.oktobris 10.00	Valdis Auseklis	KL 131.p.- miesas bojājums aiz neuzmanības	Arvis Garais
22.oktobris 11.00	Juris Tretjakovs	KL 179.p.1.d.- piesavināšanās	
23.oktobris 10.00	Kristaps Bukovskis	KL 231.p. 2.d. - huligānisms	Simona Gmireka
23.oktobris 10.30	Nikolajs Bistrovs	KL 180.p.1.d. - zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā	Simona Gmireka
24.oktobris 9.00	Sergejs Gergenreders	KL 180.p.2.d. - zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā	Arvis Garais
25.oktobris 11.00	Andrejs Germans	KL 253-2.p.1.d.- narkotisko un psihotropo vielu neatļauta iegādāšanās, glabāšana un realizēšana nelielā apmērā un narkotisko un psihotropo vielu lietošana bez ārsta nozīmējuma	Simona Gmireka
25. oktobris 11.00	Ritvars Komarovskis	KL 279.p. 1.d.- patvarība	Arvis Garais
29.oktobris 11.00	Igors Adaškevičs, Aldis Kuplaste, Mareks Bērziņš, Toms Atslens	KL 175.p.4.d.; KL 313.p.2.d. - KL 315.p. - zādzība; iepriekš neapsolīta slēpšana; neziņošana par noziegumu	Eduards Veiss
30.oktobris 10.00	iesnieguma par soda izpildi izskatīšana		Simona Gmireka
31.oktobris 10.00	Gunārs Punculis, Vitālijs Strumpe, Māris Kokorevičs	KL 109.p.2.d.-patvaļīga koku ciršana un bojāšana	Simona Gmireka

Civillietas. Oktobrī Balvu rajona tiesa plāno izskatīt 43 civillietas, no tām slēgtā tiesas sēdē 11 lietas. Tiesa skatīs lietu par mācību maksas atmaksu, par līgumsoda piedziņu, lietas par parāda piedziņu, par uzturlīdzekļu piedziņu, lietu par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu, lietu par aizgādības tiesību atņemšanu, lietu par sprieduma nepildīšanu un procesuālo sankciju piemērošanu parādniecei un citas.

Informē robežsardze

Atvērto durvju diena

Šī gada 28.septembrī Valsts Kancelejas organizētajā atvērto durvju dienā VRS Viļakas pārvaldes Bērziņu robežapsardzības nodaļa rīkoja atvērto durvju dienu, ko apmeklēja Alūksnes novada Liepnas internātpamatskolas 7.klases skolnieki un klases audzinātāja Inese Toka.

Atvērto durvju dienu vadīja VRS Viļakas pārvaldes Bērziņu robežapsardzības nodaļas priekšnieks majors Dz.Salaks. Skolniekus iepazīstināja ar robežsarga profesiju, tās pamatuzdevumiem, kā arī nepieciešamību mācīties, lai sasniegtu savus izvirzītos mērķus un būtu noderīgi sabiedrībai. Nodaļas apskates laikā skolnieki iepazinās ar speciālajiem līdzekļiem, un par katru no tiem sīkāk pastāstīja nodaļas priekšnieka vietnieks kapteinis I.Stilve. "Lielu interesi skolniekos izraisīja tehnika, ko robežsargi izmanto valsts robežas uzraudzībā, īpaši kvadracikli un sniega motocikli. Skolnieki uzdeva daudz un dažādus jautājumus, kas liecināja par neviltotu interesi jauniešos par iespēju apgūt robežsarga profesiju," par notikušo pasākumu informē Daina Korņejeva, Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes vecākā inspektore, pārvaldes priekšnieka palīdze.

Atmiņai. Atvērto durvju dienas noslēgumā skolēni, skolotāja un robežsargi kopīgi nofotografējās.

Informē ugunsdzēsēji

Deg konteiners

No 28. uz 29.septembri Balvos, naktskluba "Bimini" teritorijā, dega atkritumi metāla konteinerā.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Pīlādzēni dejo un ēd ugunskurā ceptus kartupeļus

Piektdien, 28.septembrī, pirmsskolas izglītības iestādes "Pīlādzītis" audzēkņi un skolotājas pulcējās bērnudārza pagalmā, lai svinētu Miķeļdienu. Tie, kā zināms, ir senlatviešu svētki, kas simbolizē bagātīgu rudens ražu un saistās ar pašu audzētiem un gatavotiem gardumiem.

Bērnudārza metodiķe Ilona Ločmele pastāstīja, ka dārziņā ir izveidojusies tradīcija daudzus svētkus kopīgi svinēt ārā. Piemēram, Zinību dienu, Veselības dienu jeb sporta svētkus un Lieldienas. Un tagad arī Miķeļos viņi jau otro gadu pulcējas bērnudārza pagalmā, lai bērniem mācītu gadskārtu ieražas un atgādinātu to nozīmi mūsu dzīvē. Šogad pirmo reizi bērnudārza teritorijā veidoja ugunskuru un cepa kartupeļus. Arī laiks svētku svinēšanai bija piemērots - spīdēja silta rudens saule, koku lapas krāsojās rudens zeltā un kastaņas birdināja brūno kastaņu lietu.

Iesaista rotaļās un dejās. Miķelītis (skolotāja Dina Pastare), kura mīļākais gadalaiks ir rudens, pie bērniem atnāca, rotājies sārtās kļavlapās. Tas jautāja: "Kas dabā mainās līdz ar rudens atnākšanu?" Un *pīlādzēni* zināja - kokiem sārtojas lapas, cilvēki novāc ražu, krīt kastaņi un lapas, nogatavojas āboli, dienas kļūst īsākas....

Skatītāji. Jaunāko grupiņu audzēkņi ar skolotājām labprāt klausījās un skatījās lielāko bērnu priekšnesumus. Nākamgad arī viņi dziedās dziesmas, ko apgūs mūzikas skolotājas Mārītes Buligas vadībā, kā arī dejos un ies jautrās rotaļās.

Skaita tautasdziesmas un min mīklas. Kamēr blakus ugunskurā cepās kartupeļi, bērni Ezim (skolotāja Inese Vīksniņa) skaitīja tautasdziesmas, ko bija iemācījušies par godu šiem svētkiem, un minēja Eža uzdotās mīklas.

Pēc pasākuma. Saņēmuši bļodas ar tikko ugunskurā ceptajiem kartupeļiem, visu grupu bērni steidza nofotografēties ar cilvēkiem, kuri šos svētkus darīja tik jaukus! Kopā ar piecgadniekiem "Vāverēniem" foto no kreisās: Ezis - skolotāja Inese Vīksniņa, 9.grupas skolotāja Iveta Larka, mūzikas skolotāja Marīte Buliga, Miķelis - skolotāja Dina Pastare un skolotājas palīdze Raja Circene.

Visiem kopā priecīgs prāts. Paēduši brokastis, vecāko, vidējo un sagatavošanas grupu bērni pulcējās ārā, lai stātos lielā aplī un sagaidītu Miķeli un Ezi. Tad, atskaņojot mūziķa Didža Rijnieka dziesmas, kurš ik pa laikam ar savu koncertprogrammu ciemojas bērnudārzā "Pīlādzītis", bērni gāja rotaļās, dejoja un dziedāja. Katra grupa uzņēmās kādas spēles vadību, piemēram, "Bizmārīšu" un "Pelēnu" grupa pārējos aicināja dziedāt dziesmu par dārzeņiem.

Cep kartupeļus. Jau kopš agra rīta ugunskuru kurināja un vēlāk tā oglēs kartupeļus cepa bērnudārza strādnieks Pāvels Vinogradovs (no kreisās) un *simtlatnieks* Jevgēnijs Jevdokimovs.

Garšo labi. Vairums bērnu ugunskurā ceptos kartupeļus baudīja pirmo reizi. Arī Egija Džigure (no kreisās), Līga Panga un Kristers Ķerģis. Daži kartupeļus ēda ar sāli, citi - bez, bet visi vienbalsīgi atzina, ka tie bija ļoti, ļoti garšīgi un smaržīgi!

Latviešu otrā maize - kartupelis. *"Lieldieniņa, liela diena,/ Tā atnāca tukšu roku;/ Miķelītis, mazs vīriņš,/ Tas atnāca pilnu roku,"* skandēja 3.grupas skolotāja Tatjana Magone un aicināja bērnus sēsties aplī pie galdiem un baudīt ugunskurā ceptos kartupeļus. Tos, tāpat kā citās grupās, no rīta atnesa bērnu vecāki. Tad kartupeļus skolotājas rūpīgi nomazgāja un katru ietina folijā. Nu tie izcepušies un var ēst!

S.Gugānes teksts un foto

Informē VID

Nodokļu samaksas termiņa pagarinājums

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk - VID) informē, ka saskaņā ar 2011.gada 13.oktobrī pieņemtajiem grozījumiem likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24.pantā VID ar šī gada 1.jūliju tiesīgs piešķirt nodokļu maksātājiem nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu vienā nodokļu un citu budžetā ieskaitāmo maksājumu veidā četras reizes kalendārā gada laikā. Lai saņemtu nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu, iesniegums jāiesniedz VID ne vēlāk kā mēnesi pēc maksājuma termiņa iestāšanās.

Saskaņā ar Ministru kabineta šī gada 3.jūlija sēdes protokollēmumu VID likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24.panta 91.daļu piemēro tādējādi, ka periodā no šī gada 1.jūlija līdz šī gada 31.decembrim VID ir tiesības piešķirt nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu katra nodokļa nomaksai līdz četrām reizēm.

Tādējādi no šī gada 1.jūlija līdz 31.decembrim, izskatot nodokļu maksātāju iesniegumus par nodokļu samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanu, **VID tiesīgs piešķirt katrā nodokļu un citu budžetā ieskaitāmo maksājumu veidā četrus termiņa pagarinājumus.**

Sākot ar 2013.gadu, minētais ierobežojums attiecībā uz piešķiramo termiņa pagarinājumu skaitu tiks piemērots par kalendāro gadu, t.i., no 1.janvāra līdz 31.decembrim.

Nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu skaitu vienā maksājumu veidā kalendārā gada laikā no gada sākuma katram nodokļu un citu budžetā ieskaitāmo maksājumu veidam skaita atsevišķi.

Piemēram, ja nodokļu maksātājs saņēmis gan pievienotās vērtības nodokļa samaksas termiņa pagarinājumus, gan uzņēmuma ienākuma nodokļa samaksas termiņa pagarinājumus, tad tam pašam komersantam iepriekš piešķirtie samaksas termiņa pagarinājumi tiek skaitīti katrs atsevišķi, un ierobežotais samaksas termiņa pagarinājumu skaits tiek piemērots atsevišķi pievienotās vērtības nodoklim un uzņēmuma ienākuma nodoklim.

Ierobežotajā samaksas termiņa pagarinājumu skaitā (četri pagarinājumi kalendārā gada laikā katrā nodokļu un citu budžetā ieskaitāmo maksājumu veidā) **neietilpst:**

❑ atkārtota maksājuma termiņa pagarināšana gadījumā, kad iepriekšējā pagarinājuma laikā ir samaksāti ne mazāk kā 80% no piešķirtā termiņa pagarinājuma summas (samaksas termiņa pagarinājumi piešķirti saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.3 un 1.4 daļu nosacījumiem).

❑ nodokļu administrācijas veiktās kontroles (pārbaudes, revīzijas) rezultātā aprēķināto nodokļu maksājumu, nokavējuma naudas un soda naudas samaksas termiņa pagarinājums (samaksas termiņa pagarinājumi piešķirti saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24.panta pirmās daļas 3.punktu).

Piemēram, ja kalendāra gada ietvaros uzņēmumam piešķirts pievienotās vērtības nodokļa samaksas termiņa pagarinājums, no kura samaksāti ne mazāk kā 80% no kopējās summas, un uzņēmums lūdz pagarināt šīs pievienotās vērtības nodokļa summas samaksas termiņu vēl uz sešiem mēnešiem, tad atkārtotā konkrētā pievienotās vērtības nodokļa maksājuma pagarināšana netiek ietverta ierobežotajā termiņa pagarinājumu skaitā.

Izskatot nodokļu maksātāja motivētu iesniegumu, VID izvērtē nodokļu maksātāja faktisko finansiālo stāvokli, kā arī ņem vērā šādus faktorus:

❑ vai nodokļu maksātājs ievēro konkrēto nodokli regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos nodokļu kārtējo maksājumu samaksas termiņus;

❑ vai nodokļu maksātājam agrāk ir ticis piešķirts nodokļu maksājumu pagarinājuma termiņš un vai nodokļu maksātājs ir ievērojis lēmumā par samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanu noteiktos termiņus;

❑ vai nodokļu maksātājs ievēro nodokļu jomu regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos nodokļu un informatīvo deklarāciju iesniegšanas termiņus;

❑ vai nodokļu maksātājs sadarbojas ar nodokļu administrāciju;

❑ vai pēdējās nodokļu revīzijas (audita) laikā nodokļu maksātājam nav konstatēti pārkāpumi.

VID izvērtē, vai iesniegums pietiekami motivēts, vai norādīti iemesli par komersanta nespēju samaksāt nodokļu maksājumu šobrīd, sniegta informācija par faktisko finansiālo stāvokli. Ieteicams izmantot VID izstrādāto iesnieguma veidlapu, kas ir pieejama VID mājas lapā, sadaļā "Noderīgi", izvēloties sadaļu "Veidlapas un iesniegumi".

Atkārtotās pagarināšanas gadījumā vērtē, vai iepriekšējā pagarinājuma laikā samaksāti ne mazāk par 80% no pagarinājuma summas, un nodokļu maksātāja sniegtos pierādījumus par to, ka atkārtotā samaksas termiņa pagarināšana līdz sešiem mēnešiem stabilizēs nodokļu maksātāja finansiālo stāvokli.

Piemēram, uzņēmumam piešķirti vairāki pievienotās vērtības nodokļa samaksas termiņa pagarinājumi, kuri spēkā, un komersants, apzinoties savas reālās finansiālās spējas, vēlas vienu no tiem atkārtoti pagarināt. Tad VID, izskatot komersanta iesniegumu nokavētā maksājuma samaksas termiņa atkārtotai pagarināšanai uz laiku līdz sešiem mēnešiem, vērtēs, vai šī konkrētā pievienotās vērtības nodokļa maksājuma, kuru nodokļu maksātājs vēlas atkārtoti pagarināt un kurš jau ir ticis pagarināts, samaksa būtu veikta ne mazāk kā 80% apmērā no pagarinātās summas.

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 64546765, 29411033.

Iepērk kaušanai visu veidu mājlopus.
Tālr. 29320237.

Pārvadā mājlopus.

SIA "AIBI" pērk
liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas, gaļas šķirnes lopus.
Labas cenas! Samaksa tūlītēja.
Svari. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA "LATVIJAS GAĻA" **iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus.** Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. **28761515.**

SIA "RENEM P"
iepērk jaunlopus, liellopus, aitas, cūkas, zirgus. Elektr. svari.
Samaksa tūlītēja. Cenas mainās.

Zvaniet:
***Lattelecom* - 65329997** - tālr./fakss;
LMT - 29485520, 26393921, 26373728;
Tele-2 - 29996309.
Rakstiet uz e-pastu: re-nem@inbox.lv

Pērk: CIRSMAS -
skujkoku - Ls 20-25;
lapkoku - Ls 10-15 uz celma.
Ja nepieciešams, gatavojam jaunu meža projektu, stigojam, dastojam cirsmas. **NEKUSTAMO ĪPAŠUMU. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29289975.**

SIA "SENDIJA" pērk lapu koku taru, papīrmalku, malku, lapu un skujkoku cirsmas. Tālr. 29495199.

Pērk mežu un zemi. Tālr. 29332209.

Pērk 10l alumīnija kannas. Tālr. 29339756.

Pārdod

Z/s "Užgava (M.Korlašs) pārdod kartupeļus - 0,12 Ls/kg, galda bietes, miežus, kviešus, auzas. Tālr. 29432655.

Pārdod māju Balvos. Tālr. 27887243.

Pārdod grūsnu teli Baltinavā. Tālr. 28322765.

Pārdod *GAZ-51* motoru, 1. komplektācijā, standarta izm., ideālā tehniskā kārtībā; *DT-75* buldozeru ar taisno lāpstu; *DT-75* buldozera lāpstu; divus elektromotorus (40 kW); elektromotoru, 45 kW, 1500 aprg., elektrotelferis (2000 kg), kabeli 4x50 - 100m. Informācija pa tālruni 28397666.

Pārdod mazo sekciju. Tālr. 20234853.

Pārdod lopbarības miltus. Tālr. 26392336.

Pārdod bioloģiski audzētus pārtikas kartupeļus. Tālr. 26428936.

Pārdod kartupeļus. Tālr. 29382733.

Pārdod kartupeļus: lopbarībai, pārtikai, sēklai. Ar piegādi. Tālr. 26586165.

Z.s. "Medņevas strautiņi" pārdod sivēnus; rudens-ziemas šķirņu ābolus. Iespējama piegāde. Tālr. 29173059.

Pārdod ziemas kviešus, auzas. Tālr. 29100978.

Pārdod cirsmu (2,3 ha), Zaļmežniekos. Informācija portālā *ss.lv* vai 29232071.

Pārdod 3 litru burkas. Tālr. 64522535.

Pārdod *VAZ-2121,* 1996.g. Tālr. 26457064.

Pārdod sivēnus Rubeņos. Tālr. 29223829.

Pārdod sivēnus Vectilžā. Tālr. 26360996.

Pārdod sivēnus Rugājos. Tālr. 29234943.

Pārdod telefonu AKUMULATORUS tirgus 2. stāvā.

Madonas novada Kalsnavas pagasta stādaudzētava
"Rāvijas"
4.oktobrī Balvu tirgū
tirgos auglķoku un oglāju stādus.
Var pieteikt pasūtījumus.
Stādaudzētavā tirgojam katru dienu.
Tālr. **29471285.**

Z.s "Cīruliši"**4., 11., 18.*oktobrī*** *pārdos raibus, brūnus, melnus jaunputnus (5-6 mēn.), dējējvistas, gaiļus (maiņa). Piegāde.* ***Tālr. 29424509.*** *Sita-7.20, Kubuli-7.30, Balvi-7.40, Vīksna-8.05,Kuprava-8.20, Viļaka-8.40, Ple-ševa-8.45, Žīguri-8.55, Borisova-9.10, Vecumi-9.20, Medņeva-9.30, Šķilbēni-9.45, Rekava-9.55, Upīte-10.05, Briežuciems-10.20, Balti-nava-10.30, Tilža-10.50, Golvari-11.05, Bērzpils -11.20, Liepari-11.30, Lazdukalns - 11.45, Kapūne-11.50, Rugāji-12.00, Medņi-12.10, Dubļukalns-12.15, Naudaskalns-12.20, Balvi-12.30, Bērzkalne-12.40, Rubeņi-13.10.*

Pārdod pārnēsājamo tumbu telefonam. Tālr. 29440841.

Pārdod *VEF* gateri, 5,5 kW. Tālr. 25910030.

Pārdod mazlietotu koka laivu. Tālr. 25910030.

Pārdod *Chicco* lietussarga ratus. Tālr. 28206004.

Pārdod zīdaiņu autosēdeklīti *Roan.* Tālr. 28206004.

Pārdod lietotu čuguna vannu. Tālr. 26199067.

Lēti pārdod motorzāģi *Dolmar.* Tālr. 25514514.

Pārdod *MB 300D*, TA 05.05.2013. Tālr. 29230080.

Pārdod kultivatoru, 2,8 m. Tālr. 26493759.

Pārdod *Fiesta,* 1,1, no Vācijas, 82 000 km, rūsas nav, 3 durvis, labā kārtībā, Ls 700. Tālr. 26122287.

Pārdod sienu rulonos Bērzkalnes pagastā. Tālr. 26252279.

Pārdod malku. Tālr. 26444943.

Pārdod malku ar piegādi. Tālr. 20263543.

Pārdod vissezonas bērnu ratus. Tālr. 26130310.

Lēti pārdod portatīvo datoru. Tālr. 25514514.

Pārdod lielu, garenisku saldētavu. Tālr. 26439615.

Pārdod govi. Tālr. 22021051.

Pārdod *Družba-4A Elektron.* Tālr. 26597480.

Pārdod *Audi A4,* 1996.g., labā tehniskā kārtībā, TA. Tālr. 28703031.

Dāvina

Dāvina mēnesi vecus vilku sugas kucēnus. Tālr. 26173324.

Piedāvā darbu

Meklē būvstrādniekus ārējo tīklu - ūdensvadu izbūvei. Tālr. 28646146.

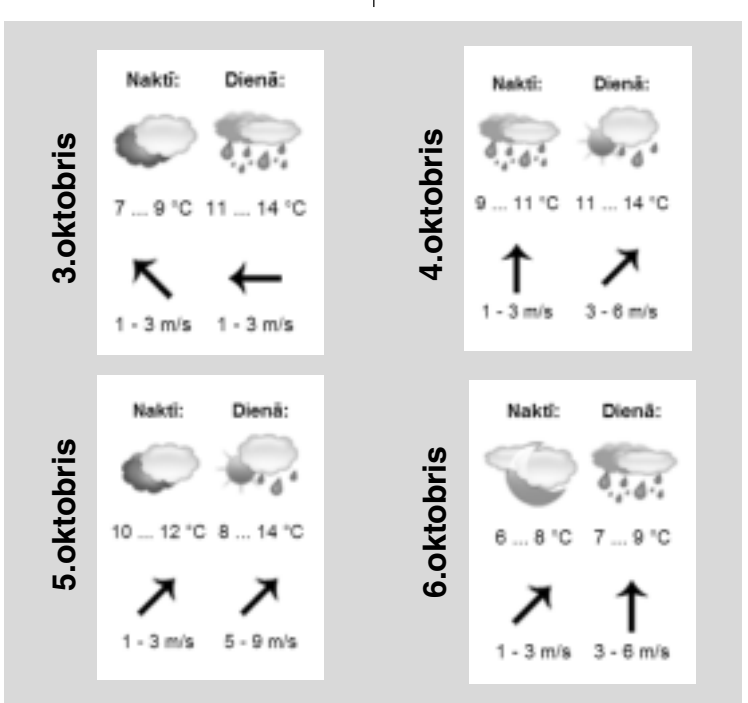

Apsveikumi

Labestība tavējā allaž pretī plūst,
Ikviens no Tavas dvēseles sev kādu daļu gūst.
Kā dzimtā pusē ābeļdārzs stāv, mājas svētījot,
Lai daudz Tu vari savai zemei un mums vēl prieka dot.

Sirsnīgi sveicam mīļo tēti **Jāni Gailumu** skaistajā dzīves jubilejā! Vēlam veselību, gaišus rītus un siltus novakarus.

Meitas Olga un Ināra ar ģimenēm

Šodien baltu rožu klēpi
Dzīve lai Tev pretī sniedz.
Lai Tev katrā dzīves stundā
Būtu īsts un patiess prieks.

Cik jauki, ka uz pasaules ir tāda meita kā Tu, kurai nekad netrūkst laba vārda un draudzīga smaida... Mīļi sveicam **Zintu Babāni** skaistajā dzīves jubilejā! Lai vienmēr veselība, dzīvesprieks un veiksme.

Mamma, tētis, vecmamma

Saujā prieku nesā sev līdz,
Sajauc to ar ziedu smaržu,
Sabužini ar vēja elpu,
Sasildi ar saules smaidu...
Un tā katru dienu turpmākos dzīves gados...

Vismīļākie sveicieni **Valentīnai Loginai** skaistajā dzīves jubilejā!

Sprudzāni

Sveicam **Dagmāru Usenieci** jubilejā!

Savējie

Sveicu **Līviju Bizuni** jubilejā!

Vija

Rozes **Annai Fominai** jubilejā!

Savējie

Dažādi

APSARDZES KURSI.
Tālr. 29107155.

Autoskola **"BARONS R"** organizē **autoapmācības** kursus **B, C** kategorijām **8.oktobrī plkst. 17.00.**
Tālr. 29336212, A.Raciborskis.
www.baronsr.lv.

Aku urbšana. Tālr. 29142220.

Vasaras, ziemas, M+S riepas, diski no Ls 5. Tālr. 25559193, 26176711.

Pārvadā mājlopus, metāllūžņus (specpiekabe). Tālr. 29230080.

Alkoholisma pārtraukšana (Dovženko metode). Tālr. 29386443.

Trimmera, krūmgrieža pakalpojumi (jaunaudžu, aizaugušo pļavu, grāvju kopšana u.c.). Tālr. 20342801.

Dūmvadu, noteksistēmu tīrīšana. Tālr. 29175334.

Izīrē mēbelētu 1-istabas dzīvokli centrā. Tālr. 26156479.

Izīrē istabu Rīgā. Tālr. 28636641.

PVC logi. Bezmaksas mērīšana. Tālr. 22014760.

Talka PURVIŅU kapos 5.oktobrī plkst. 15.00.

6.oktobrī plkst. 9.00
DUBĻUKALNA kapu sakopšanas talka.

Svecīšu vakars

Svecīšu vakars KĀPESSILA katoļu kapos 6.oktobrī plkst. 14.00.

Līdzjūtības

Tu būsi debesīs, zemē,
Tu vējā un saulē,
Tu savējo sirdīs -
Tie tevi neaizmirsīs.

Visskumjākajā brīdī esam kopā ar **Irīdu un pārējiem tuviniekiem,** no māmuļas **AGNESES MADERNIECES** atvadoties.

Daigas, Lolitas, Jolantas ģimenes

Tu katram viena, tikai viena,
Pie kuras kā pie saules bērni turas klāt,
Tāpēc ir tik grūti, skujām birstot,
Uz mūžu tevi zemei atdot, māt.

Izsakām patiesu līdzjūtību un sāpju brīdī esam kopā ar **Irīdu un tuviniekiem,** māmiņu, vecmāmiņu un vecvecmāmiņu **AGNESI MADERNIECI** mūžībā pavadot.

Pētera Šustera un krustmeitas Ineses ģimenes

Balts eņģelis atnāca sapnī
Un aiznesa tevi sev līdz.
Tai baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.

Skumju brīdī esam kopā ar **Irīdu Madernieci un tuviniekiem,** no **MĀMIŅAS** uz mūžu atvadoties.

Balvu, Baltinavas un Rugāju novadu bioloģijas un mājturības MA skolotāji

Noriet saule vakarā,
Meža galus zeltīdama,
Nolīkst klusi sirmā galva,
Saules ceļu aiziedama.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Irīdai, Ēvalda, Gundara un Intara ģimenēm,** mīļo māmiņu, vecmāmiņu, vecvecmāmiņu **AGNESI MADERNIECI** smilšu kalniņā pavadot.

Sarmītes, Ivetas un Velgas ģimenes

Pierimst soļi, klusē domas,
Neskan mīļā mātes balss,
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauks.

Šajā skumju brīdī izsakām patiesu līdzjūtību **Irīdai, MĀMIŅU** mūžībā pavadot.

Bērzpils saietu nama audējas

Dvēselīte dodas dusēt, sāpēs nogurusi klusi,
Klusītēm kā dzīvojusi,
Gaismu apkārt starojusi,
Aizslid prom uz saules pusi.

Lai klusa un patiesa līdzjūtība palīdz pārvarēt sāpju smagumu **Irīdai, MĀMIŅU** mūžības ceļā pavadot.

Tavi kolēģi un tehniskie darbinieki

Bērzpils vidusskolā

Cik tukšs un kluss nu kaktiņš, māt,
Kurš varēs tavā vietā stāt,
Kurš grūtā brīdī pienāks klāt?
Neviens tik tuvs vairs nebūs, māt.

Skumju brīdī esam kopā ar Jums, **audzinātāja Irīda,** māmiņu **AGNESI MADERNIECI** aizsaulē aizvadot.

Bērzpils vidusskolas 2005.gada absolventi

Tā ir mātes roka, vēl kas mani vada
Visos grūtos ceļos allaž un arvien,
Un tā aiziet mūžs, tā aiziet gads pēc gada.
Un, kaut dienas man kā gulbji vētrā skrien,
Roka šī joprojām mani balsta tā,
Balstīja kā solī pašā pirmajā.
(A.Bārda)

Izsakām līdzjūtību **Irīdai,** pavadot aizsaules Dieva dārzā māmulīti **AGNESI MADERNIECI.**

Bijušie klasesbiedri, audzinātājas

Birst asaras kā baltas pērles,
Raud sveces baltas, vecomāt,
Par tavu dāsno mūžu, par tavu labo sirdi,
Par palicēju sāpēm baltas sveces raud.

Izsakām patiesu līdzjūtību **Gundaram Maderniekam,** mīļo **VECMĀMIŅU** aizsaulē pavadot.

Bijušie klasesbiedri, audzinātāja

Tas ir visskumjākais brīdis, kad mīļa sirds
Uz mūžiem pārtrūkst un stājas,
Tad zvaigznes pie debesīm asarās mirkst
Un tukšas kā klajums kļūst mājas.

Skumju un atvadu brīdī mūsu klusa un patiesa līdzjūtība audzinātājai **Irīdai Madernieci, MĀMIŅU** mūžības ceļā pavadot.

Bērzpils vidusskolas 12.klases skolēni, bijušie audzēkņi, vecāki

Tik daudz siltu vārdu teici,
Tik daudz mīlestības prati dot.
Darbu grūtāko ar smaidu veici,
Paldies dzīvei teici, klusi aizejot.

Skumju un atvadu brīdī mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **sievai Valijai un pārējiem tuviniekiem, JĀNI BERŅEVU** mūžībā pavadot.

Biruta, Vilfrīds, Noskovu ģimene

Skumji noliec galvas priedes klusās,
Nolīst viršos rieta mirdzums silts.
Nošalc vēsma - mierīga lai dusa,
Lai tev viegla dzimtās zemes smilts.

Klusi skumstot un jūtot dvēseles sāpes, izsakām patiesu līdzjūtību **Tev, Valija, un pārējiem piederīgajiem,** mūžības ceļā pavadot **JĀNI BERŅEVU.**

Lidija, Edvīns, Guntis

Cik grūti noticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt.
Un tavu smaidu - vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdī saglabāt.

Ir smagi... Vārdi nespēj mainīt notikumus. Mūsu klusa līdzjūtība lai palīdz pārvarēt sāpju smagumu **Valijai, Verai un visiem tuviniekiem,** vīru, brāli **JĀNI BERŅEVU** pavadot mūžības ceļā.

Livku, Zakarīšu, Sekaču ģimenes

Abonējiet 2013.gadam

Laikrakstu "Vaduguns" izdevīgāk abonēt

"Latvijas Pasts" piedāvā abonēt preses izdevumus, arī "Vaduguni":

- **internetā www.pasts.lv;**
- **pa tālruni 67008001 (no plkst.7.00 līdz 22.00);**
- **pie pastniekiem;**
- **pasta nodaļās.**

- **REDAKCIJĀ, Teātra ielā 8, Balvos, līdz 21.decembrim**
- **VIĻAKAS BIROJĀ (otrdienās)**
- **noslēdzot "Vaduguns" abonenta regulāro maksājumu līgumu redakcijā vai SEB bankas Balvu filiālē** (tikai SEB bankas klientiem)

Darbdienās no **plkst. 8.00 līdz 17.00**

Abonējot redakcijā, Jūs ietaupāt **Ls 0,41** (abonementa noformēšanas maksa)

Vaduguns
Indekss 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV 43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ
Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,
kods UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.

REKLĀMA, SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959
FAKSS - 64522257

REDAKTORS **E.GABRANOVS** - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** - T.64522126
Z.LOGINA, **I.ZINKOVSKA** - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260,
A.SOCKA, A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE **S.GUGĀNE** - T.64522126
GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA** - T. 64507019
ŽURNĀLISTI - 29360851; 26555382
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespiests SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28
TIRĀŽA - 4210
e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājas lapa: www.vaduguns.lv